

BEATRIX

en de drie vrienden

ANNIE M. RINGNALDA

G. F. CALLENBACH N.V. NIJMEER

BEATRIX

EN DE DRIE VRIENDEN

MET TEKENINGEN VAN G. D. HOOGENDOORN

BEATRIX

EN DE DRIE VRIENDEN

DOOR

ANNIE M. RINGNALDA

TWEEDE DRUK

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

Ergens in het Zuiden van ons land heerste een gevaarlijk soort griep. Toen stierf daar een man, die erg beroemd was omdat hij zo mooi viool kon spelen.

Twée dagen later stierf óók zijn vrouw. Zij hadden in den Heere Jezus geloofd en gingen naar den hemel.

Maar — zij lieten een dochttertje van tien jaren achter. Het meisje heette Beatrix. Zij werd naar een tante gebracht die in Den Haag woonde.

Beatrix had deze tante nooit gezien, maar het was een zuster van haar moeder en dus — dacht Beatrix — zou zij wel lief zijn.

Nu woont Beatrix al bijna vier jaren bij die tante.

1. HOE EEN VRIJE ZATERDAGMIDDAG AFLIEP

Daar had je dan Kees van den drogist, Henk van den electricien en Dirk, wiens vader bij de telefoon werkte. Dat deze drie gezworen vrienden waren, was bijna vanzelfsprekend. Zij woonden in dezelfde straat, waren alle drie belust op kattekwaad en de werkzaamheden van de drie vaders brachten ieder hun eigen voordeel mee. Drogist Van der Heijden stopte zijn zoontje nog wel eens een zakje toe met drop, zuurtjes, of pepermint — wat de jongens zich best lieten smaken. Lans, de electricien, hield één oog dicht als Henk wat moertjes, schroefjes, een stukje koperdraad of een oud batterijtje onder zijn handen weghaalde en dit alles naderhand op straat met zijn vriendjes deelde of — verkwanselde. En Dirk Veder dan? Bracht *hij* nooit iets mee? Dàt *niet*, maar tòch was er met hém óók jool te beleven. Als de jongens in één der straten van de grote stad een tentje van de gemeentetelefoon ontdekten, dat daar tijdelijk opgeslagen was, renden zij er op af in spanning òf Dirks vader er ook in

zou zitten. Zo ja, dan mochten zij even binnenkomen en een praatje maken met de mannen in blauwe kielen en met petten waar G. T. op de klep stond.

Het was Zaterdagmiddag. Kees trok de winkeldeur hard achter zich dicht, duwde zijn handen diep in zijn broekzakken en floot den eersten regel van „Hollands vlag, je bent mijn glorie”. Het vrienden-sein. Al gauw klonk dan ook het half versleten belletje van den electriciteits-winkel en gelijktijdig sloeg de huisdeur achter Dirk dicht.

„Hallo.”

„Hallo, - waar zullen we op af?”

„Weet ik niet, hoor,” antwoordde Henk met een schouderophalen, „laten we maar op stap gaan, dan belééf je vanzelf wel wat.”

De anderen waren 't hier blijkbaar mee eens en vrolijk liepen zij de straat uit. 't Was immers hun avonturenmiddag? Al had je geen doel, tòch was het jofel om op die Zaterdag-middagen door de drukke stad te slenteren. Toen zij voorbij de drogisterij kuierden, stoof Kees' vader naar buiten. „Zeg 's eventjes, jij kan de deur voortaan wat zachter sluiten, hóór je? Aap van 'n jongen die je daar bent, 'k zal je nòg eens 'n zak lekkers meegeven.”

„Ja vader, 't ging per ongeluk, 'k zal 't voortaan zachter doen,” antwoordde Kees zo braaf als hij maar kon,

om toch vooràl het gevaar van thuis te moeten blijven te ontlopen.

Henk en Dirk, die van 't lekkers gehoord hadden, deden óók een duit in 't zakje.

„Ja, meneer, hij zal 't heus wel nooit meer doen.” Lachend en hoofdschuddend keek vader Van der Heijden hen na.

„Pas òp, als jullie kатtekwaad uithalen,” waarschuwde hij hen nog en toen tot een klant, die juist binnenkwam: „Dat is je me een stelletje bengels, maar ja, je moet ze maar laten lopen. Ze zijn maar één keer jong.” Hetzelfde dacht Henks vader, maar . . . de vader en moeder van Dirk dachten er toch een beetje anders over. Dirk vertelde maar nooit aan zijn vriendjes hoeveel waarschuwingen en raadgevingen *hij* meekreeg vóór hij de deur uitging, — daar schaamde hij zich voor . . .

Intussen beleefden de jongens hun eerste avontuur. Nauwelijks hadden zij een paar straten gelopen, of hun aandacht werd getrokken door een dame die gillend achter haar hondje aanliep.

„Oh, oh, mijn Fikjà heeft zich losgerukt . . . Fikjà! Fikjà!! . . . stout beest . . . kom diràct bij de vrouw . . . Fikjà!” Maar het kleine witte hondje wilde niet luisteren naar „de vrouw” en glipte door de mensenvolte heen, zijn halsriem potsierlijk achter zich aan slepend.

„Fikjà! stout beest, kom diràct bij de vrouw,” bootste Dirks stem die van de dame na.

Maar Kees liep op haar toe en zei gemaakt vriendelijk: „Mevrouw, wij zullen uw hondje wel vangen.”

„Oh, dat is lief van jou, vânt, gauw dan maar, ik zal het jà belonen.”

Het was maar goed dat zij niet het scheve gezicht zag, dat Kees tegen zijn vrienden trok en dat zij niet hóórde hoe de jongens eer. eind verder achter den hond aan-liepen en met hun ksss-, kssss-geroep het beest nog meer opjaagden, inplaats van het te vangen.

Tenslotte werd het Dirk toch te erg. Hij maakte een eind aan de jacht, door zijn voet stevig op de lus van den riem te zetten en zo het angstige dier naar zich toe te halen. Hijgend van het harde lopen brachten zij gezamenlijk het hondje bij de eigenares terug en . . . wachtten op de toegezegde beloning.

Deze bestond echter alleen uit een: „Ach. . . . dáár is m'n lakkertje weer, dank jullie wàl, lieve jongens.” Daar kwamen zij kaal af. Henk kon niet laten om te zeggen: „aan dat „lieve” hebben we óók niks” en Kees schold: „Kalc opschepster!”

Hierna werd de tocht voortgezet. Door drukke winkelstraten, langs grachten en door steegjes, stonden zij tenslotte als drie kaboutertjes aan den voet van de reusachtige „Bijenkorf”.

„Kinderen zonder geleide worden niet toegelaten”.

Dat vertelden de kartonnen platen op de deuren en de strenge gezichten van de portiers, die met éénzelfde korte handgebaar voortdurend de deuren in het rond draaiden. Tòch waren Dirk, Kees en Henk hen dikwijls te slim af. Oók dezen keer. Om beurten liepen zij een eind van tevoren naast een vreemde dame of heer voort, alsof zij bij hen hóorden, gingen dan mèt hen de draaideuren door. Binnen wachtten zij elkaar op en dan ging het naar boven. Twee keer op een roltrap, verder met liften. Uren konden zij doorbrengen in die Bijenkorf. Wat je dáár niet allemaal zag! Soms waren er op de speelgoed-afdeling rijdende treinen die meters ver reden door tunnels, stations, over bruggen en 't was een zeldzaamheid als er één derailleurde.

Je hadt er ook wel tentoonstellingen van dieren, die zich mechanisch voortbewogen of geluiden maakten. Nu liep het tegen Kerstfeest. Dan stond er middenin de Bijenkorf een Kerstboom, die bijna zo hoog was als het gebouw zelf. Dirk zei, dat hij het jammer vond, dat er electriche lichtjes aan dien boom brandden en geen kaarsen.

Henk gaf hem hierom een opstopper en schold hem voor „ouwerwets”.

Dirk zweeg. Hij begreep wel dat Henk dit zei, omdat zijn vader nou eenmaal electricien was. Tòch zou hij dáárom alléén op dit ogenblik niet gezwezen hebben, als zijn aandacht niet plotseling op een meisje gevallen

was, dat daar met een tas aan haar arm bij de afdeling „Manufacturen” stond.

„Hé, jonges, kijk 's, daar heb je „Vlecht”.”

„Wáár? waar dan, jô?” drongen de anderen.

Dirk was hen al vooruit, wenkte, hield den vinger op zijn mond. Nu stond hij vlak achter het meisje dat één dikke lange vlecht op haar rug droeg, waar nu zijn vuile jongensknuist naar greep en hard aan trok.

„Au!” gilde het meisje. Maar óók de jongen riep „Au!”, want een stevige mannenhand omklemde zijn arm.

„Kom jij maar eens eventjes mee, kwajongen die je bent. Zeker zonder geleide hier binnengekomen, hè? We zullen jou die indringersmanieren en dat laffe geplaag wel eens afleren. Asjeblieft — méé zeg ik je!” Tranen noch smeken hielp. Dirk werd voortgeduwd door den chef, die hem op zijn laffe daad betrapt had. Zijn vriendjes zag hij niet meer. In een soort pakhuis gekomen, opende zijn geleider een deur en smeed Dirk naar binnen, waar hij in een kast tussen bezems en emmers terechtkwam. Wreed klonk het om-draaien van den sleutel hem in de oren. Hu! wat was het daar donker. Rillend van angst gilde hij: „Menéérr!, hoe lang moet ik hier blijven? M'n moeder wordt zo ongerust. Ach menéértje, láát me 'r toch uit!”

„Er uit?” bulderde de man aan den anderen kant, „je

blijft hier eerst maar eens een paar dagen en nachten zitten, hoor."

„Oóóóh néé.... 'k zal 't nóóit weer doen.... asjeblieft, meneertje, láát me er toch uit"....

Maar niemand hoorde hem. De chef van de afdeling „Manufacturen" was al weer naar zijn werk teruggegaan.

Daar zat Dirk nu. Klein en bang in elkaar gedoken, met een hart vol angst en.... spijt. Hád hij „Vlecht" nu maar niet aan d'r haar getrokken. Daar was ook eigenlijk geen kunst aan. Wat zouden vader en moeder toch wel denken en de broertjes en zusjes, als hij niet thuis kwam? Kees en Henk zouden 't wel vertellen. Maar — och, wat zou vader boos en moeder verdrietig zijn.... Stil! Wat wàs dat.... Hóórde hij daar iets?....

„Muizen!" wist hij meteen en weer trapte hij in razenden angst tegen de kastdeur. Niemand scheen hem te horen. Wat moest hij toch beginnen?.... Eén ding bleef hem over. Hij wist wel wát en in zijn nood vouwde hij zijn handen en — bad. Toen werd het stil in de donkere kast.

Tegen zes uur veerde Dirk plotseling overeind. Hij hoorde voetstappen. Daar werd de sleutel omgedraaid en de man, die hem opgesloten had, stond vóór hem.

„Zó — 'k zal je voor dezen keer dan maar naar huis laten gaan, nu we de zaak tòch sluiten, maar ik waar-

„Asjebieft, meneer, laat me er toch uit!”

schuw je, kereltje, dat ik jou nooit meer zonder geleide hier zie, want dan kom je er zo goed niet af. Vort — ruk maar in.”

Dat liet Dirk zich geen tweeden keer zeggen. Vlug liep hij door de achterdeur van het pakhuis naar buiten. Eenmaal op straat gekomen, kneep hij zijn duimen vast in zijn vuisten, holde straat in, straat uit, rechtstreeks naar huis, terwijl hij zich vast voor-

nam, de eerste jaren niet weer in de Bijenkorf te komen.

Een uur later lag hij huilend naast zijn jongste broertje in bed. Vader en moeder waren vooral boos geweest, omdat hij het meisje, dat schuin tegenover hen woonde, aan haar vlecht getrokken had.

Nòg hoorde hij de diepe minachting in vaders stem, toen deze zei: „Bah, wat laf — uit *jou* zal óók nooit een held groeien.” Dirk *voelde* de vernedering. Zijn arm

stijf om Hansje geslagen, sliep hij na den doorgestanen angst en vermoeyenis van dezen mislukten avonturenmiddag spoedig in.

2. WIE „VLECHT“ WAS

Terwijl Dirk in de veilige beschutting van het huisje, waar hij zijn vader, moeder, zusjes en broertjes wist, rustig te slapen lag, zat aan den overkant van de straat, drie hoog, een meisje van omstreeks veertien jaren aan een vierkante tafel te naaien. Af en toe steunde haar hand haast onmerkbaar tegen haar rug, die moe was. . . . erg moe. Schuw spiedden haar ogen door de glazen van haar stalen bril naar haar tante, die in een modeblad bladerde. Zodra tante opkeek, trok het nichtje haar hand naar voren en haalde met vlugge prikjes de naald door het stugge zwarte goed. De dame voor wie deze japon bestemd was, woonde in één van de villa's in het park „Zorgvliet“. In vroeger jaren had tante daar aan huis genaaid, maar dat deed zij niet meer. Nu prikte er beneden naast de huisdeur een zwart marmeren naambordje, waar met vergulde letters in gegrift stond:

Anna Kniffel
Costumière

De dames lieten nu haar mantels en japonnen bij tante thuis naaien, maar . . . niet één van hen wist, dat niet Anna Kniffel, maar haar nichtje het leeuwenaandeel had in het vervaardigen van de kledingstukken.

Hoe zouden ze dat ook weten? Niemand wist daar immers iets van? De mensen prezen juist juffrouw Kniffel, die een ouderloos nichtje zo liefdevol tot zich genomen had.

Zij was toch altijd even vriendelijk voor het kind als . . . de klanten er bij waren.

Hoe zij echter het meisje behandelde als er géén vreemde bij was, dàt wist niemand.

Niemand? — Ja. — Eén wist het wèl . . .

„Nou, Bet, is die zoom nòg niet af, kind? Wat teut je toch altijd afgrijselijk. Je hoeft er met je ogen niet zo vlak op te zitten, stel je maar niet aan of je bijna blind bent. Is 't soms niet mooi genoeg, dat ik je bij al je eten en drinken, kleren en inwoning nog een bril op den koop toe gegeven heb?”

„Ja, Tante, maar dit goed is zo donker.”

„Ach, wàt donker! Kunsten! Ja — nou zit je nog te geeuwen ook. Je wou zeker naar je bed, hè? Maar dàt zal niet gaan. Vanmiddag laat ik je boodschappen in de Bijenkorf doen en nu wil mejuffrouw vroeg naar bed. Alsof die scha niet ingehaald moet worden. Eerst zàl die zoom af. Enfin, je hebt die luiheid van niemand vreemd — je vader was óók zo'n luilak. . . . fiedelen op

„'k Heb er toch nooit om gevraagd.”

z'n viooltje, dat kon-ic, maar méér ook niet. Bah! 'k Heb je moeder altijd gewaarschuwd, maar ze trouwde tòch met hem en nou zit d'r zuster met zo'n lui kind opgescheept.”

Met moeite trachtte Beatrix zich te beheersen, maar vanavond gelukte het haar niet. Kwam het door haar vermoeidheid? Ach. waardóór het kwam, wist zij ook niet, maar een wilde drift laaide plotseling in haar op en hartstochtelijk barstte zij uit: „'k Heb er toch nooit om gevraagd, om bij u in huis te komen? Als vader en moeder niet zo plotseling gestorven waren, zouden ze mij liever in een weeshuis gedaan hebben, dan bij u. En. . . . en. . . . ik wil niet meer dat u met één kwaad

woord over mijn vader en moeder spreekt.... dat.... dat *kàn* ik niet horen.... dan loop ik weg.... *hóórt* u.... dan loop ik weg." Snikkend liet zij het hoofd op haar armen rusten. Strak, — bleek, stond juffrouw Kniffel daar. Haar knokige hand omklemde de ronde mahoniehouten stoelleuning. Met ogen, waarin geen vonkje warmte of liefde schitterde, keek zij neer op het schokkend figuurtje aan den overkant van de tafel. Enkele seconden was zij sprakeloos van schrik. Zó'n uitbarsting had zij van het altijd zwijgende, geduldig-verdragende meisje *nooit* verwacht — nog minder beleefd.

Toen sneed haar ijskoude stem door de kamer: „Weglopen? *Wie* zou je dan te eten geven, *wie*? Ondankbaar schepsel dat je bent! Dat zijn zeker van die overdreven kunstenaarsmanieren die je in 't bloed zitten. Ga direct naar je bed, ik kan je lelijke gezicht niet meer zien. Morgen sta je om zes uur op en maakt die japon af.”

Zonder groeten verliet Beatrix de kamer en stond even later met een hart vol droefheid voor het raampje op haar slaapkamer.

Hoog boven de daken zag zij de licht-bevende sterren aan den zwarten hemel schitteren. Steeds méér zag zij er, en een groot verlangen groeide in haar hart om óók dáár te zijn, waar haar ouders waren.... waar Jezus was.... Nu knielde zij onder het dakraampje

neer en zegde al haar verdriet uit voor Hem, die de Helper is, uit allen nood. . . .

Bij het losmaken van haar vlecht, moest zij plotseling terugdenken aan het gebeurde in de Bijenkorf. Die arme Dirk Veder. Hij zou toch al wel thuis zijn? — Even gleed haar blik langs het bovenhuis aan den overkant.

Het had haar wél pijn gedaan, toen hij zo hard aan haar vlecht trok. En óók was er even een gevoel van leed-vermaak in haar opgekomen, toen zij zag dat de jongen gesnapt was. Die drie scholden haar immers áltijd uit voor „Vlecht” of ze riepen: „Vlecht, hou je stijve ruggie recht.” Zij moesten eens weten hoe vreselijk zij zélf die éne dikke vlecht vond en hoe zij de áltijd donkere smakeloze jurken, die zij voor tante dragen moest, verafschuwde!

Ja — dáarom was dezen middag de gedachte door haar heen geschoten: „fijn, joggie, je bent lekker gesnapt.” Maar toen zij later van den chef vernam, dat deze hem opgesloten had in een donkere kast, had zij toch óók weer medelijden met haar overbuurtje gekregen. Hú-ú, wat zou zij zélf bang zijn in zo’n donker hok!

Wéér keek zij naar het huis, waar de Veders woonden. Als Dirk thuis was, zou hij al wel lekker bij één van zijn broertjes in bed liggen. Zijn vader en moeder zouden natuurlijk nog gezellig in de huiskamer zitten en

zijn oudste zusje, die ongeveer zo oud was als zij, zou óók nog wel op zijn. . . .

Oh! wat was zij nu opeens vreselijk jaloers. . . .

Huiverend van koude en verdriet trok zij de kale dekens ver over haar hoofd. Een uur later, toen zij nog wakker lag met een stekende pijn in haar rug, hoorde zij in de kamer beneden zich tante luid snurken.

3. DIRKS VERJAARDAG

Dat dit nu allemaal juist gebeuren moest op den dag vóór Dirks tienden verjaardag, was wel erg verdrietig. Hij durfde dien Zondagmorgen zijn ogen bijna niet open te doen en was maar 't liefst nog een poosje onder de dekens gekropen, maar Hansje, die óók juist den slaap uit zijn ogen wreef en zich plotseling bedacht dat Dirk jarig was, gunde hem nu geen ogenblik van rust meer. Hij rukte en trok aan Dirks arm. „Hé, Dikkie, wor's wakker, je bent jarig — welgefeliciteerd hoor en moeder heeft m'n cadeautje, ga je gauw mee naar d'r toe?”

Dirk kwam onder de dekens uit en stelde voor: „éérst samen nog 's fijn kussens gooien.”

Hij zei er *niet* bij, dat hij eigenlijk wat verlegen was, om na dat standje van den vorigen avond naar vader en moeder te gaan.

Maar — de deur ging open en Jo, Martha en Wim kwamen binnen. Aan kussens gooien werd niet meer gedacht. De hele kamer was opeens vol blijdschap en

Dirk was het middelpunt. In optocht ging het vijftal naar vader en moeder.

Bij de deur van de slaapkamer kreeg Dirk een fiksen por in zijn rug.

„Vooruit — *jij* éérst naar binnen,” drong Wim dicht achter hem.

Even was Dirk zenuwachtig en dacht aan den vorigen dag. Moeder voelde dit en hielp hem. Haar lieve stem kwam hem tegemoet:

„Dáár *is* onze jarige, kom maar *gauw* hier, dan moet ik je eens flink „pakken”.”

Zij haalde het verlegen jongensgezicht dicht naar zich toe, feliciteerde hem en fluisterde iets in zijn oor wat alléén voor hem bestemd was. — — —

Ook vader wenste hem hartelijk geluk en zei: „tjonge, tjonge, Moeder, wat worden we toch oud! Daar hebben we nu al een dochter van veertien, één van twaalf en vandaag wordt me daar die oudste zoon van ons *tien* jaar.”

„'k Kan er toch *heus* niets aan doen, Vader,” lachte Dirk.

„Nou, als je er dan niets aan doen kunt, moet je maar eens in die kast kijken.”

Dirk schoot op de grote muurkast toe.

Wim en Hansje, die wel wisten wat daarin stond, trapelden van ongeduld en pret.

Hansje *gierde* boven allen uit, toen de jarige in blijde

verbazing een nieuwe meccano-doo's te voorschijn haalde.

„Ja,” zei moeder, „die krijg je van ons allemaal samen hoor, anders kon bruin 't niet trekken.”

Wat was die Dirk blij. Het fijnste was wel, dat vader en moeder heel gewóón deden, net of er gisteren niets ergs gebeurd was.

In de kerk schoof Dirk zijn arm vertrouwelijk door dien van moeder. Hij zou dezen keer nu eens écht zijn best doen om naar den dominee te luisteren. Maar oh!, die gedachten van Dirk, die zwierven al heel gauw buiten de kerk. Want - - buiten de kerk waren zijn vrienden. Nu dacht hij er aan, hoe vreselijk het eigenlijk voor Henk was, geen moeder te hebben en Kees z'n moeder lag in een sanatorium. „Ze heeft t.b.c., zie je,” had Kees hem verteld, „en ik mag ééns in de maand naar d'r toe.” Nee - - dan had *hij* het toch maar fijn thuis, dacht Dirk dankbaar en even omklemde hij stijf moeders arm. Toen bedacht hij met schrik, dat hij luisteren zou en gelijk flitste het door zijn denken: — *dit* hebben Kees en Henk óók al niet. . . . gèk toch dat ze wèl naar een Christelijke school gaan en *nooit* in een kerk komen. . . . hun vaders óók niet. . . . Dan zou er dus ook wel niemand zijn, die voor ze bad als ze jarig waren, zoals vader het vanmorgen aan tafel voor hem gedaan had. . . .

Zijn vrienden stelden het 's Zondags altijd zónder hem

en gingen er samen op uit, naar 't voetbalveld of 's zomers naar het strand. . . .

Daar stond *hij* buiten. Hij had daar wèl eens om gehuild, maar nu was hij dezen morgen opeens blij met zijn eigen leven en. . . . hij had medelijden met Kees en Henk. . . .

Voor de tweede maal probeerde Dirk te luisteren. Nù lukte het. Als er nu niet juist een dame met een groten hoed was gaan verzitten, had hij het luisteren misschien wel volgehouden, maar nù. . . . *moest* hij naar rechts kijken en — kleurde tot achter zijn oren. Dáár, twee banken schuin voor hem, zag hij een dikke vlecht, die tot nog toe onzichtbaar voor hem geweest was, door de dame met den groten hoed.

Die staart behoorde aan „Vlecht”, die daar kaarsrecht naast haar tante zat. Dirk *moest* naar haar kijken. Wat zag ze er toch altijd raar uit! Heel anders dan zijn zusjes. Die tante zat te slapen, maar „Vlecht” luisterde goed naar den dominee, nou — béter dan hij, hoor. . . . Zijn gedachten waren nu al weer in de Bijenkorf.

Dien middag gingen Kees en Henk niet naar het voetbalveld, maar belden, elk met een pakje in de hand, bij Veder aan. Martha trok open. Netjes aangekleed, met gladgestreken kuiven en schone handen, stapten zij wat bedremmeld naar binnen. Dirk was blij met hun cadeautjes, een vulpotlood en een stuk chocola.

Vol trots toonde hij zijn nieuwe meccano, terwijl moeder een kopje thee schonk.

„En jongens,” vroeg zij, „mogen jullie blijven tot vanavond?” Beiden knikten.

„Gaan jullie dan ook met ons mee naar de kerk, of ga je in dien tijd even naar huis?”

„Nee juffrouw, vader zei ik moest maar 's meegaan — en m'n moeder heeft gezegd, dat ik óók maar eens naar een Zondagsschool moest gaan.”

„Nou Kees, dat vind ik prettig, hoor jongen en jij — Henk?”

„Ik ga óók mee, m'n vader zei: „'t was hem om 't even.”

„Dan gaan we dus gezellig allemaal met elkaar,” besloot moeder en knikte de jongens met denzelfden lieven lach toe, die zij dien morgen voor Dirk had.

Het werd een heerlijke middag. Eerst maakten de jongens uit de meccano-doos een lift en een hijskraan en daarna begonnen de gezelschaps-spelen. Onder het spelletje: „Sleutel om de tafel”, moesten allen om Hansje lachen, die steeds, al werden er heel andere versjes gezongen, zijn geliefd: „'k heb mooie mooie groene peterselie”, boven allen uitschreeuwde. Vader en moeder speelden net zo hard mee als de kinderen. Zelfs met „Slofje onder” en pand verbeuren.

Heel even moest Kees aan *zijn* moeder denken. Toen was het net of er van binnen iets pijn bij hem deed. Hij slikte het gauw weg.

Henk moest ook even denken aan de moeder, die hij zich niet meer herinneren kon, maar die hij dan toch gehad had en — zonder erg flapte hij er uit: „Als *mijn* moeder nog leefde, zou ze vast óók zo meespelen als jouw moeder, Dirk.”

Toen schrok hij, dat hij dit gezegd had en vervolgde: „’k heb gelukkig m’n vader nog, moet je die „Vlecht” van den overkant hebben, dáár zal ’k jullie eens wat van vertellen.”

Dirk kleurde en keek maar *niet* in de richting waar zijn vader stond. Henk vertelde:

„M’n vader moest gisterenmorgen een lampie maken bij juffrouw Kniffel en toen heeft-ie gezien dat „Vlecht” stáánde moest eten. Hij zei voor de mop: „kind, ga er bij zitten,” maar toen zei die tante, die zèlf nota bene wèl zat, dat het beter voor haar nichtje was, om te staan, omdat ze onder ’t naaien al zoveel zat.”

Verwonderd luisterden de kinderen, en Dirks vader en moeder keken elkaar eens veelbetekenend aan.

„Ja zeg,” praatte Henks stem opgewonden verder, „en ze heet „Bet” en de timmerman naast ons heeft eens gezien, dat die tante haar met een natten vaatdoek om d’r hoofd sloeg, óók lekker!”

„En zó’n meisje moeten *jullie* nu nog plagen,” onderbrak plotseling de strenge stem van Dirks vader het relaas van Henk.

De jongens keken verlegen naar de punten van hun schoenen en het werd akelig stil in de kamer, waar kort tevoren nog zoveel vrolijk praten en lachen geklonken had.

Gelukkig verbrak moeder dit benauwend zwijgen: „Laten we daar vandáág nu maar niet over spreken, vader. Ik geloof wèl, dat dat meisje een somber, eenzaam leven heeft, zo alleen met die tante. Wij kennen haar wel niet, maar 't is op zichzelf toch al erg genoeg als je geen ouders meer hebt, geen broertjes of zusjes en je ziet haar ook nooit met een vriendinnetje. Wat zouden jullie er van denken als we haar vanavond eens hier vroegen? 't Is toch ons overbuurtje, ze is, denk ik, van Jo's leeftijd en dan heeft het kind nog eens een verzetje. Ze kan meespelen en we kunnen nog wat zingen met elkaar, als vader tenminste op het orgel wil spelen. Nu — jarige, wat vind jij hiervan?”

Dirk keek zijn vrienden eens aan, haalde zijn schouders op en zei: „'k weet het niet. . . . 't lijkt me zo gek, zo'n vreemd meisje er bij. . . . niks leuk.”

Terwijl hij dit antwoordde, *voelde* hij het verwijt dat in moeders ogen lag en dat nu óók in haar stem klonk, nu zij met één hand op zijn schouder vroeg:

„Ben je dankbaar, Dick, dat je vandaag zo'n fijnen dag hebt met je vader, je moeder, je zusjes, broertjes en vrienden?”

„Ja natuurlijk,” mokte Dirk zo'n beetje in zichzelf.

„Hoe kan je dat dan beter tonen, dan door een ander, die *niets* heeft, óók eens wat van jouw rijkdom te geven? Begrijp je me, jongen?”

Weer werd het stil in de kamer. Maar nù was het Dirk, die 't eerst sprak.

„Ga *jij* 't dan even vragen?” vroeg hij wat verlegen aan Jo, die het dichtst bij hem stond.

„Goed hoor,” gaf deze gul toe, „zal ik dan eerst maar even gaan, Moeder?”

„Best, kind.” Nu lachten moeders ogen blij naar Dirk. Vader zei: „Zó mag ik 't horen,” en gaf gelijk het sein van: weer beginnen.

„Zullen we eens wat muziek maken, jongens? Kees, heb jij je mondharmonica niet bij je?”

„Ja, meneer, die heb ik altijd in m'n broekzak.” Dat was waar. Die mondharmonica was zijn onafscheidelijke kameraad. Als Kees één- of tweemaal een wijsje hoorde, kon hij het spelen. Dat kwam hem nu goed van pas. Want hij kende *niet* àlle versjes, die de kinderen Veder zongen. Als Dirks vader het hem echter éénmaal voorspeelde op het orgel en de kinderen zóngen het nog een keer, dan kende Kees het ook en begeleidde hij het gezang met zijn harmonica, terwijl het orgel zweeg. Hans klapte in zijn handen van plezier. *Dit* was nu weer eens wat anders. De bruine ogen van Kees lachten hem boven de harmonica guitig toe. Wim wilde het óók proberen, maar allen duwden hun

vingers tegen de oren, zó vals klonken de tonen door-
een.

Daar kwam Jo terug van den overkant.

„En?” vroegen allen tegelijk.

Jo viel verontwaardigd op een stoel neer.

„Zoiets heb ik nog nooit beleefd! Ik belde en dat meisje
trok zélf open. Toen vroeg ik het maar direct aan haar.

Ze bleef boven aan die trap staan of ze van hout was en
stotterde: „O n-nee-zeg, dat m-mag ik va...st niet.”

Ik zei natuurlijk: „Je kan 't in ieder geval even aan je
tante vragen,” maar 't leek wel of ze aan die trap vast-
gespijkerd zat, want ze bleef als een páál staan tot die
tante van boven gilte: „Wat is dat, Bet?” Toen ging ze
eindelijk de tweede trap op en — ik heb haar niet weer
gezien. Haar tante riep naar beneden: „Néé, kindlief,
't is erg vriendelijk van je, maar Bet kàn vandaag niet.
Ze heeft hoofdpijn en ze moet direct ná de avondkerk
naar bed.”

„Hoe vindt u dat nou?” besloot Jo. „Ik geloof vast,
dat zij wel graag wou, maar dat die tante een echte
feeks is.”

„Stil, Jo, daar kan jij niet over oordelen, je kent haar
niet,” vermaande moeder.

Zo bleven zij dus het verdere deel van dien dag met
hetzelfde groepje. Kees en Henk waren er niet rouwig
om. Die „Vlecht” er bij, dat leek hun niets. Zó was
't veel fijner.

Dát er aan den overkant bittere tranen geschreid werden door een meisje dat óók jong was, dat snakte naar wat vreugde in haar donker leven. . . . dáár hadden de jongens geen flauw vermoeden van.

4. KEES HEEFT EEN ONTMOETING

Nog druk nâpratend over Dirks verjaardag liepen de drie vrienden den volgenden dag nâ vieren van school naar huis. Het was al donker en een natte sneeuw woel hun in 't gezicht. Hú, wat was dat koud. Als het nu nog droge sneeuw was, die fijn liggen bleef, dan hadden ze niet zo'n haast gemaakt. Maar nu kropen ze zo diep mogelijk weg in hun jasjes en verlangden rillend van kou naar de warme kachel thuis. Als je alléén maar naar de verlichte winkels keek, kreeg je al een gevoel van warmte en dat werd nog sterker bij Kees, toen hij, op den hoek van hún straat gekomen, de verlichte etalage-kast van „De Vergulde Hertshoorn”, hún winkel, zag. Oh!, die Kees! Hij moest eens weten wat hem wachtte! Terwijl Henk en Dirk doorliepen, ging hij den winkel binnen. En daar zâg hij het al. Er waren klanten. Vader hielp hen, maar keek gelijktijd met een gezicht naar hém, „als de Vesuvius die op uitbarsten staat”, zou zijn grote broer zeggen. Kees sloop naar binnen. In de kamer achter den winkel vond hij alleen den groten grijzen kater, die met ge-

strekte pöten en kop, zo lui mogelijk op den grond voor de kachel lag. Kees vlijde zich naast het dier neer.

„Dag zoete Pim, lekker warm is 't hier, hè? Dat vind ik óók, hoor, buiten is 't niets gedaan.” „Máááuw,” knorde Pim tevreden. Ach, wat was het daar lekker bij poes op den grond. Kees had al bijna het boze gezicht van vader vergeten, toen de huishoudster binnenkwam en hem met een geheimzinnige uitdrukking op haar groot, dik gezicht, dreigde: „Zo, ventje, daar zit wat voor jou op. Je vader kan er voor sjouwen om z'n klanten te houden en nou zou hij ze door zo'n brutalen aap als jij bent, verliezen.”

„Wát? Hoe? Wie dan? . . . ik weet nergens van, hoor, 'k heb niets gedaan.”

„Zo-o-o, heb je niets gedaan?” teemde juffrouw Landstra, „nou, dat zal je vader je dan wel anders vertellen,” en hiermede ging zij de kamer uit, om in de keuken vervaarlijk met pannen en potten te rammelen.

Weg was de gezelligheid. Kees voelde zich ongelukkig, trok uit balorigheid de kat aan zijn staart en liep daarbij zelf een lelijke schram over zijn hand op, die Pim hem vinnig toediende.

Daar kwam vader binnen en 't scheen wel of de kopjes op het theeblad, de vaasjes en poppetjes op het buffet en den schoorsteenmantel begonnen te wiebelen van schrik, nu Van der Heijden met luide stem zijn jongen bestrafte: „Zó vlegel, brutale rekel die je bent, als wij

De kat streek liefkozend langs z'n benen.

straks moeten bedelen, is dat *jouw* schuld. Ja, — zet maar niet zo'n onnozel gezicht, alsof je van den prins geen kwaad weet. Of wou je soms beweren, dat het niet wáár is, dat je mevrouw Hamming hebt uitgescholden voor „kale opscheperster”. Haar juffrouw van gezelschap, die er bij was

en die hier dikwijls in den winkel komt, heeft *jou* herkend en *die* kwam mij nu vanmorgen vertellen, dat mevrouw Hamming niet langer klant bij ons wil blijven — 't is je me wat moois, dat heb ik nu aan m'n lieve zoontje te danken. Maar je zult vanavond na het eten je excuses gaan maken bij die dame en je komt voorlopig in je vrije middagen *niet* meer op straat.”

Een paar klinkende oorvegen waren het besluit van dit standje. Kees stond huilend in een hoek van de kamer gedrongen.

„En.... we.... hebben d'r hondje.... eh.... nog

wel.... eh.... gevangen.... en.... ze zou het ons belonen.... eh.... en we kregen niks.”

„Nog geen reden om iemand uit te schelden. 't Lijkt wel of je een onopgevoede straatjongen bent, schámen moest je je, kwaje jongen! Je gaat er vanavond direct na 't eten heen, versta je.... en nou géén praatjes meer. Ga éérst je huiswerk maken, dat schoolgeld betaal ik ook niet voor niets.”

Ting! De winkelbel! — Van der Heyden haastte zich om zijn klanten zo spoedig mogelijk te bedienen. Nu klonk alleen nog het wilde snikken van Kees in de kamer. De kat streek liefkozend langs zijn benen, maar „de kleine baas” lette er niet op. Hij was zó vervuld van zijn eigen diep verdriet.... Die dame met dat hondje.... hij had er geen ogenblik meer aan gedacht.... ja, nù herinnerde hij zich dat hij toen wel even een bekend gezicht gezien had.... dat was dan natuurlijk die gezelschapsjuffrouw geweest.... Zo'n flauw mens, om hem te verraden. — Kees stampte met zijn voet op den grond. Echt geméén was het.... Dat was toch wel een ongelukkige Zaterdagmiddag geweest, eerst voor Dirk en nù voor hèm. Maar Dirk — dacht hij in een groot medelijden met zichzelf — Dirks *moeder* was Zondag toch maar weer reuze lief voor Dirk.... Maar *hij?*.... *Hij* had alleen maar vader, twee grote broers, de huishoudster en dan.... ergens vèr weg in een soort ziekenhuis.... zijn *moeder*. Was *zij* hier nu maar....

of . . . zou zij vader gelijk geven? . . . Ja, — wist Kees in eens heel zeker — ja, ze zou natuurlijk tòch vader gelijk geven en zeggen dat het verdrietig voor vader was, een klant te moeten missen en dat je nooit schelden mocht. . . .

Nu Kees zó ver met zijn gedachten gekomen was, kwam er diep in zijn hart een stem, die vader in 't gelijk moest stellen.

Toen droogde hij zijn tranen, nam Pim mee naar zijn slaapkamertje in den uitbouw en ging daar zijn huiswerk maken.

Na het eten wachtte hem op straat een verrassing. Een dun laagje sneeuw gaf de sombere straat van dezen middag een feestelijk aanzien. En 't sneeuwde nòg. Dat kon je zien tegen het licht van de straatlantaarns. Kees floot: „Hollands vlag”, maar er kwam géén Henk en géén Dirk. Zij mochten zeker niet naar buiten, of hoorden hem niet. Hij moest dus maar alleen den tocht ondernemen naar mevrouw Hamming, die in 't park „Zorgvliet” woonde. Brr, wat vond hij het griezelig om daar bij zo'n deftigheid aan te bellen en te vragen: „Mevrouw, wilt u 't me alstublieft vergeven, dat ik u uitgescholden heb.” Kees herhaalde dien regel wel tien keer bij zichzelf, maar 't leek wel of het steeds moeilijker werd om het wèrkelijk hardop te zeggen. Maar — het moest. Daar viel niets aan te veranderen,

't moest voor vader en — voor de zaak. Oh, wat zou hij blij zijn als hij hier weer terugliep, als hij vanavond veilig in zijn bed lag — vèr van alle dames met hondjes, vèr van alle statige villa's, in zijn eigen knusse kamertje....

Bij de brede stille lanen van „Zorgvliet” gekomen, stond Kees even stil en snoof eens diep de frisse lucht op. Hè, wat was het hier mooi. De sneeuw lag hier nog als een blanke deken, waar niemand op gelopen had. Hij vond het haast jammer om er doorheen te stappen. Dat was wat anders dan in de straten, waar de sneeuw al heel gauw in modderpap veranderde. Nu zette Kees zijn eersten voetstap in het zachte wit. Wat voelde dat lekker! Hij bukte zich om de figuurtjes van zijn rubberzolen in de sneeuw te kunnen bekijken. Het werd in deze stille witte wereld plotseling zó licht binnen in hem, dat zijn hand onwillekeurig naar de harmonica in zijn broekzak greep. Even veegde hij met zijn mouw langs de gaatjes, zette het speeltuig aan zijn mond en blies er het éne wijsje na het andere uit te voorschijn. Plotseling stond hij stil. Een groot huis, dat anders wit was, maar nu bij de sneeuw wel grijs leek, doemde als een monster voor hem op. „Huize Bianca” stond in zwarte letters op den voorgevel.

Kees zuchtte diep. 't Was of het hele huis op zijn hart drukte en of hij pas een groten brok per ongeluk had doorgeslikt. De harmonica gleed in zijn broekzak. Juist

legde hij zijn hand op den knop van het tuinhek, toen de deur aan den zijkant van het huis geopend werd en iemand naar buiten kwam. Verschrikt liet Kees den knop los, liep een eindje terug en drukte zich stijf tegen het hek van een anderen tuin aan.

— Zou het mevrouw zelf zijn? Hij boog zich wat voorover, maar zag niemand. . . . Jà, — tòch. . . . stil. . . . wie is dàt? Het lijkt „Vlecht” wel. . . . en hóór. . . . *huilt* ze?

Nieuwsgierig stapte hij uit zijn schuilplaats naar voren en stond midden op de stoep. . . . tegenover het meisje, dat zij steeds voor „Vlecht” uitscholden. Zij droeg onder haar enen arm een groot pak, terwijl ze den anderen voor haar ogen hield, — waar zeker wel dikke tranen uit zouden komen, — dacht Kees, want hij hóórde haar hikkend schreien.

„Hé-é, „Vlecht”!”

Het meisje schrok. Even kwam er blijde herkenning in haar ogen, bij 't zien van het buurjongetje. Maar dadelijk daarop klaagde zij: „Noem me toch geen „Vlecht”, zo heét ik niet. . . . dacht je. . . . dat. . . . dat *ik* het. . . . prettig vond. . . . om er zó bij te lopen. . . .” Kees keek haar verbouwereerd aan.

— 't Was tòch wel zelig, dacht hij.

Zij stonden stil in de zachte dwarreling van sneeuwvlokjes, die op hun kleren bleven plakken.

„Hoe heet je dan? Bet, geloof ik, hè?”

„Nee, — ik heet Beatrix.”

„Hè.... Hoe?”

Het meisje lachte door haar tranen heen.

„Tòch heet ik zo.... naar de moeder van mijn vader.... maar Tante noemt me altijd Bet.... en.... zo moeten jullie me dan ook maar noemen.... als je maar *niet* „Vlecht” zegt.... want dat vind ik zó naar.”

„Mij best hoor, ik zal wel „Bet” zeggen, maar.... eh.... kom jij van mevrouw Hamming?”

Beatrix knikte zwijgend en keek met droeve ogen naar het pak onder haar arm.

„Ik moet er óók heen, zie je.... is 't daar èrg deftig?.... en waarom huil jij eigenlijk, hebben ze je daar kwaad gedaan?”

Nu kwam Beatrix pas goed los. Zij vergat dat zij tot een jongen sprak, die haar altijd plaagde en uitschold en Kees hoorde haar nieuwsgierig en verwonderd aan. Hij vergat dat het meisje daar vóór hem „Vlecht” was, het stijve kind dat altijd door hem en zijn vrienden uitgejouwd werd.

Zij vertelde van de japon, die zij voor mevrouw Hamming gemaakt had en waarmee ze nu teruggestuurd werd, omdat mevrouw er helemaal niet tevreden over was. Het was nu al de derde keer dat zij deze japon weer helemaal uit elkaar moest halen en.... zij was zo moe.... zó moe.... zij kòn bijna niet meer.... en

tante zou zo vreselijk boos zijn. Over twee dagen moest de japon kant en klaar zijn, dan zou mevrouw Hamming naar Parijs gaan, om naar een villa te kijken, die zij daar had laten bouwen. . . .

„Gaat ze in Parijs wonen?” onderbrak Kees haar plotseling. „Ja? — oh, dat 's fijn zeg, dan ga ik ook niet meer naar haar toe, dan blijft ze tòch geen klant van ons. . . . zie je. . . . ik moet ergens vergeving voor gaan vragen. . . .”

„Jij?”

„Ja. . . . ach. . . . ik heb 'r uitgescholden voor „kale opscheperster”.

„Heb je dat tegen mevrouw Hamming gezegd? Hoe durf je!”

Kees antwoordde daar maar niet op, maar besloot: „Nou — dan ga ik maar zover met je mee, 'k heb nu helemáál geen zin meer om naar die deftigheid te gaan — nu ze tòch in Parijs gaat wonen.”

Zwijgend liepen ze verder. Kees soms een eindje vooruit en dan schopte hij wat sneeuw voort. Hij was nu wel een beetje verlegen met dit avontuur. Ha! . . . Z'n harmonika, dát was een uitkomst. Hij speelde.

Daar greep Beatrix hem bij z'n arm.

„Wat. . . . wat speel je daar?”

„Oh. . . . een versje dat ze gisteren bij Veder zongen: „Veilig in Jezus' armen” heet het, geloof ik.”

Met bevende stem vroeg het meisje: „Speel het nòg eens.... mijn.... mijn moeder.... zong dat zo dikwijls.... zie je.... maar dat is al lang geleden.” Dikke tranen gleden over haar gezicht.

Kees deed zijn best om het zo gevoelig mogelijk te spelen. Zijn donkere ogen glansden. Toen zij de buurt naderden waar zij woonden, vroeg Kees: „Zeg, is dat wáár, dat je tante jou wel eens met een vaatdoek slaat en dat je staande moet eten? Dat vertelde Henk Lans gisteren.”

Na een poosje stilte, kreeg hij het zonderlinge antwoord:

„Het is goed van tante dat zij voor mij zorgen wil, waar zou ik anders heen moeten.... en....en.... zij wil niet dat ik.... ik bedoel.... ja, 'k weet niet hoe ik het zeggen moet, maar.... ik praat er liever niet over.”

Onverwachts ging Beatrix op een raamkozijn zitten. Kees waarschuwde haar bezorgd:

„Zeg, je zit in de sneeuw.”

„Geeft niet.”

„Nou maar, die tante van jou laat je zeker veel te hard werken.”

De lippen van het meisje bleven strak opeengesloten. Kees keek nadenkend voor zich uit, wendde zich toen weer tot het meisje. Maar.... wat deed ze vreemd! „Oh.... hèlp!”.... schreeuwde hij plotseling.

Beatrix was op den grond gegleden en bleef daar roerloos liggen.

Kees, niet wetend wát te doen, hólde naar huis. Vader was de enige en beste hulp, die hij zich nu bedenken kon.

5. TANTE'S ANGST EN BEATRIX' VERLANGEN

Het meisje, dat alleen op deze wereld was achtergebleven, alléén tussen duizenden, — millioenen andere mensen. — Maar . . . dat waren vreemden. — Er was een tante die voor haar zorgde en *die* was dus eigenlijk géén vreemde. Tòch zouden vele vréemde mensen misschien méér liefde aan de kleine Beatrix gegeven hebben, dan nù de zuster van haar moeder deed. Beatrix lag met gesloten ogen in een eikenhouten ledikant. Buiten lag de sneeuw en blies een scherpe Oostenwind door de straten, maar op het voorhoofd van de zieke lagen dikke druppels zweet. Haar handen waren koud als steen en soms vertrok haar mond van pijn.

Een dokter stond naast het bed en hield met een horloge in zijn hand haar pols omvat.

Bij de deur van het kleine kamertje stond haar tante. Toen, een half uur geleden, Van der Heyden en Lans, na hard gebeld te hebben, haar nichtje, dat bleek en slap in de armen van den drogist hing, boven gebracht hadden, was zij wel erg geschrokken. Vooràl toen Lans op scherpen toon gevraagd had: „Wáár is in dit huis

het bed, waar deze stumperd het makkelijkst in ligt of — sterven kan?" Zij had maar gauw in grote zenuwachtigheid haar eigen bed, dat in 't kabinetje naast de naaikamer stond, aangewezen. Nu de dokter er was en zij zag dat Beatrix nog bewoóg, kwam tante echter wat over dien eersten schrik heen.

En zij vroeg: „'t Valt zeker nogal wat mee, hè dokter?" Maar oh! — wat schrok zij toen de dokter plotseling de hand van het kind losliet en haar bars gebod:

„Gaaf u maar eens even mee naar de kamer hernaast." Bang slofte tante voor hem uit.

De dokter sloot de deur van de naaikamer achter zich dicht, ging met de handen in zijn zij vlak voor juffrouw Kniffel staan en bromde: „Wat heb je met dat kind uitgevoerd? Wat is dat kind d'r werk?"

„I...k?" stamelde het magere mensje, dat ineen kromp onder de strenge woorden van den dokter.

„Ja u. U bent toch de tante van dat weesmeisje en u hebt toch de zorg voor haar op u genomen? Dat vertelde die man, die mij halen kwam, mij tenminste."

„Oh... vertelde Lans u dat?"

„Ja," hernam de dokter ongeduldig, „maar dat doet hier nu niets ter zake. Ik vraag u, wat het dagelijks werk van dat meisje is."

„Nou — héél gewoón, dokter, sinds ze van school af is en dat is nu bijna een jaar, naait ze wat voor mij, maar meer ook niet."

„Wat bedoelt u met dat „naait ze wát voor mij”, hoeveel is dat — hoeveel uren per dag?”

„Hóógstens drie uur per dag,” loog juffrouw Kniffel.

Maar de dokter was een wijze man. Hij zei ronduit, terwijl hij het mens vóór hem met grote ogen aankeek: „Dat is *niet* waar, juffrouw Kniffel. U jukt.”

Nu was de tante van Beatrix helemaal uit het veld geslagen en ze stotterde: „Misschien dan wel eens.... een.... een.... paa..r.... uurtjes langer.... m-maar méér ook niet.”

„Ik weet genoeg,” zei de dokter en hij schreef iets op een klein blaadje papier. „Als 't u blijft, dit moet direct bij den apotheker gehaald worden. 't Kind is totaal uitgeput en hard ziek, 't zal de vraag zijn of zij 't er bovenop haalt. U moet vannacht bij haar waken en om de twee uren moet zij van deze medicijn gebruiken, vijftien druppels in een beetje water. Ik wacht hier nog

„Wat heb je met dat kind uitgevoerd?”

even tot zij bijkomt, deze flauwte zal niet lang duren.”
„Maar dokter.... ik.... he-b niemand, die voor mij.... naar u of naar de apotheek kan gaan.”

„Hebt u geen benedenburen?”

„Ja....”, aarzelde juffrouw Kniffel, „maar.... ja.... ziet u.... ik heb.... nooit veel omgang met m'n burens.... ik kan niet zo goed met ze opschieten....”

„Dat doet er niets toe, in tijden van nood moeten we elkaar helpen. Wat drommel, die kleine kibbelarijtjes waarmede de mensen elkaar 't leven maar zuur maken, vind ik toch zo verschrikkelijk. Bäh! Helpen moeten we elkaar en -- vervolgde hij zachter — liefhebben. Dat heeft Christus ons geleerd en dat weet u ook wel.” Nu keken dokters ogen ernstig in die van juffrouw Kniffel. Zij wendde de hare af, keek onrustig naar de klok en zei: „Dan zal ik het eerst maar beneden gaan vragen, u blijft nog wel even bij háár?”

De dokter ging naar Beatrix en tante klopte bij de benedenburen aan, die op tante's deemoedige vraag bereid waren om te helpen.

Intussen sloeg Beatrix de ogen op. Haar blik zocht de kamer rond, bleef éven op den dokter rusten — toen sloten zich haar oogleden en zij zuchtte diep.

Niet lang daarna keek zij plotseling den dokter strak aan. Deze fluisterde: „Stil maar, zeg maar niets, er wordt goed voor je gezorgd, hoor.”

Maar de grijze ogen bleven hem groot aanstaren en — toen sprak Beatrix tòch.

„Ga ik sterven?”

Dokter schudde het hoofd. „Kom, kom, niet direct het ergste denken, met Gods hulp zal je wel beter worden — als je je maar héél rustig houdt.”

„Jammer.” Met een verdrietigen trek om haar mond keerde zij haar hoofd naar den muur.

De dokter keek bevreemd en — fronste zijn wenkbrauwen. „Jammer”, zei dit kind, toen zij hoorde dat zij misschien niet behoefde te sterven.

„Je hoeft niet te vragen,” mompelde hij, „je hoeft *niet* te vragen wát voor leven dat meisje heeft.”

Hij vertelde het aan juffrouw Kniffel, toen deze weer boven kwam, maar zij antwoordde: „Ach — ’t is altijd zo’n vreemd kind geweest, ze weet, geloof ik, soms zèlf niet wat ze zegt.”

Dokter maakte aanstalten om te vertrekken.

„Nu juffrouw, dus u volgt *precies* mijn voorschriften op. Mocht de koorts erg oplopen, of als er zich soms andere vreemde verschijnselen voordoen, laat u mij dan direct roepen. Anders kom ik morgenochtend weer. Dan kan ik morgen óók wel zorgen voor een verpleegster.”

„Dank u, ik verzorg haar zèlf,” zei juffrouw Kniffel uit de hoogte.

„Maar ’t kan wel een langdurige verpleging worden.”

„Dat geeft niet. *Ik* zie niet tegen een beetje moeite op. 'k Heb m'n hele leven hard moeten sjouwen om m'n eigen brood te verdienen en m'n zuster was net een porseleinen poppetje. *Ik* moest altijd al 't werk doen en nu gaat het met d'r dochter weer denzelfden kant op. Ja -- u hoeft me niet zo nijdig aan te kijken, dat kind krijgt van mij eerste klas verpleging, hoor. Daar kunt u op aan.”

Dokter reikte haar de hand. „Dag juffrouw Kniffel, dáár ben ik blij om, want ik geloof wél dat dit lieve meisje eerste klas verzorging verdiend heeft. Ik hoop dan voor u, dat ik morgen niet behoef te zeggen, dat opname in een ziekenhuis noodzakelijk is. Goeden avond.”

Beatrix woelde onrustig. Haar hoofd bewoog heen en weer op het kussen, onophoudelijk heen en weer. En die pijn in haar rug, 't was of ze haar met messen staken. Nu zij alleen met tante was, werd zij bang. Zij durfde niet te kijken in de richting waar zij de zo bekende, altijd prikkende ogen wist. Soms verloor zij weer enige ogenblikken het bewustzijn. Als zij dan bijkwam, begon het onrustige woelen opnieuw.

Er werd zacht aan de deur geklopt. Buurman was er met het drankje. Voorzichtig druppelde tante, vlak onder de lamp, vijftien druppels in een slokje water. Toen liep zij er mee naar het bed, richtte het hoofd

van de zieke wat op en zei: „Kom Bet, drink eens, kind.”

Dit herhaalde zich om de twee uren. Beatrix lag met gesloten ogen, maar sliep niet. Zij leefde in haar gedachten jaren terug, toen vader en moeder nog leefden. Wat zag ze nu alles weer duidelijk vóór zich. Het kleine witte huisje, dat een eindje van den weg af lag en waar moeder haar voor het raam wachtte, als zij uit school kwam. . . . Dan dronken zij samen een kopje thee, terwijl vader in de kamer er naast vioollessen gaf. 's Zomers floten de vogels zo mooi om het huisje en bloeiden de bloemen zo vrolijk in het tuintje, bloemen door moeder gezaaid, gekweekt en verzorgd. . . . En *dàn* de avonden. . . . als vader bij hen zat of voor hen speelde. . . . als vader *háár* les gaf op de viool. . . . Tranen vielen op het beddelaken, maar het meisje in haar verre schone dromen bemerkte dit niet. . . . Tante zag het wèl. Zij zat op een stoel naast het voeteneind van het bed en keek. . . . en keek. . . . 't Was of zij kijken *moest* naar dat bleke gezichtje. . . . naar die droeve tranen. Het was héél stil in 't kleine kamertje. Buiten viel de nacht. De drukke grote stad ging slapen, stil en verlaten lagen de straten en geruisloos viel de sneeuw. . . .

Tante rilde. De angst kwam in haar hart geslopen. Angst. . . . dat Beatrix zou sterven en daarom hechtten haar ogen zich vast aan het kind. . . . het kind van haar

zuster. Er begon van binnen iets te knagen bij tante. Het knaagde.... aan haar geweten. Maar dat zat heel diep verborgen, omdat zij er in tientallen jaren zoveel kwaads overheen had laten groeien.... Dáár.... zag zij goed? Lachte het kind nu plotseling? Het was waar. Even trok een blijde lach over het gezichtje.

In tante's hart groeide de angst.

-- Zou zij.... zou zij soms.... sterven gaan?....

„Beatrix”, stamelde zij en -- het was voor 't eerst in haar leven dat zij dien naam uitsprak.

Het meisje hoorde niet, even bewoog haar hoofd, toen lag zij weer stil, als tevoren. Ach, tante zou in de verste verte niet kunnen vermoeden, wát de oorzaak was van dien blijden glans op haar gezicht. Want — Beatrix zag zichzelf nu naast haar moeder zitten in een grote verlichte zaal, waar nog honderden andere mensen waren. Op het podium zat het orkest en dáár aan den linkerkant op de eerste rij.... vader. Zijn donker hoofd gebogen over zijn viool. En dan.... dan kwam die heerlijke muziek en Beatrix hield stijf moeders arm vast, want soms was het nèt of zij opgetild werd, vooral als er een koor bij zong.... Als je dan je ogen dicht deed, kon je je hélemaal voorstellen hoe de engelen zingen zouden en je kreeg het gevoel of je óók een *kleine* engel was en meezweefde.... Als zij dan haar ogen open deed, voelde zij moeder dicht naast zich en dáár.... waar al dat mooie vandaan kwam....

dáár zat vader. Oh.... die lieve, lieve vader....

Langzamerhand kwam de werkelijkheid weer op Beatrix aan. Zij was immers bij tante? Lange, lange jaren al hier in deze grote stad, op een klein bovenhuisje en.... ze moest immers nááien.... vader en moeder waren nu al zo lang in den hemel en dáár zouden ze muziek horen, wel duizend keer zo mooi als de mensen het hier op aarde kunnen maken en.... zo héél dicht bij Jezus waren zij áltijd maar door.... oh.... wat héérlijk toch....

Wat was er nu toch eigenlijk met háár? Was zij ziek?.... Ja.... want.... er had hier een dokter bij haar bed gestaan.... o ja.... zij lag in tante's bed.... en.... waar was Kees nu.... zij had toch met Kees van der Heyden door de sneeuw gelopen?.... Wat speelde hij ook weer op zijn harmonica?.... „Veilig in Jezus' armen”. Zacht herhaalde Beatrix deze woorden.

Tante boog zich naar haar over.

„Wat zei je.... eh.... Bet?”

Nu keek Beatrix haar met droeve ogen aan. „Ik zei: „Veilig in Jezus' armen”.... ziet u.... daar verlang ik zo naar....”

Tante hield een ogenblik haar adem in, zei toen: „Maar, kind.... je gaat niet stèrven, zó erg is het niet.”

Toen viel een luide klacht in de nachtelijke stilte. „Ik

*wil zo graag.... ik verlàng zo.... hier heb ik niets
en.... ik ben zo moe.... zo.... moe"....*

Uitgeput lag zij neer.

In tante's hart bonsde.... hámerde de angst.

De nacht sloot om beiden heen.

Beatrix verlangde naar den hemel....

En haar tante was angstig voor den dood, die naderde,
vóór zij goed kon maken al het kwaad waarmee zij dit
eenzame meisje bejegend had.

6. DIRK DOET EEN VOORSTEL

Den volgenden morgen klonk al vroeg het vriendensein door de straat. Kees stond tegen de winkelruit geleund en geeuwde verveeld, toen Henk nòch Dirk op zijn fluiten verscheen. Hij popelde om hun zijn avontuur van den vorigen avond te vertellen. Henk zou er van zijn vader al wel *iets* over gehoord hebben, maar Dirk wist natuurlijk nergens van. Ha! — daar had je Henk. „Hallo, kom-ie nog? 't Is al bijna kwart, als Dirk niet *gauw* komt, *gáán* we vast, hoor.” „Ja, jô, la' we nou even wachten. Kijk, daar heb-ie 'm al.”

Nauwelijks had Dirk zich bij hen aangesloten, of Henk barstte uit: „Jô, Kees, wat heb *jij* gisterenavond met „Vlecht” beleefd? Vader vertelde het en — zeg, ze gaat vast dood zei m'n vader . . . hoe *ging* het toch, hoe kwam jij in Zorgvliet?”

Dirk bleef verschrikt staan. „Wát vertel jij daar alle-máál? „Vlecht” bijna dood? Ik weet van niks.”

Nu was *hèt* ogenblik voor Kees aangebroken, nu ze allebei zo fijn in spanning waren.

Hij vertelde aan één stuk door en was nèt aan 't eind van zijn verhaal gekomen, toen de schoolbel hen naar binnen luidde.

Henk zei nog: „'t Mooiste van den boel vind ik, dat je zo „tof” van die vergeving-vragerij bent afgekomen en dat je vader er niet meer over gekikt heeft.”

Maar *Dirk* kon dien morgen zijn aandacht niet bij de lessen houden. Telkens zag hij „Vlecht” voor zich, zoals zij daar bewusteloos in de sneeuw moest gelegen hebben en hij zou al zijn speelgoed hebben willen geven om zijn laffe daad van Zaterdagmiddag ongedaan te kunnen maken. En ... was het alleen maar *dien* middag geweest, maar hoe dikwijls hadden ze haar niet geplaagd. Henk had al maandenlang een zwart haarlint in zijn zak, dat hij eens van haar vlecht getrokken had. . . . Wie weet wat voor vreselijk standje zij daarvoor van die „heks” van 'n tante opgelopen had. . . .

„Dirk Veder,” schrok de stem van den onderwijzer hem plotseling op, „noem jij mij eens even de graven uit het Bourgondische Huis.”

„Filips de Goede, Karel de Stoute en gravin Maria,” antwoordde hij prompt en zuchtte verlicht, toen zijn beurt goed en wel voorbij was. Daarna zwierven zijn gedachten wéér naar het altijd geplaagde meisje, dat nu ziek was. . . . *misschien* al wel. . . . dood. . . . Hevig kwelde hem het zelfverwijt. — Kòn hij nog maar wat voor haar doen. . . . maar wát? Ja. . . . wát, als zij nog

leefde. . . . Hij moest wat verzinnen en zou er na twaalfen ook maar eens met Kees en Henk over praten.

Zo gebeurde. Kees was er dadelijk voor te vinden. Henk sputterde eerst nog wat tegen, maar toen Kees hem verzekerde: „Nou, *jij* hadt haar gisterenavond maar eens moeten zien, jô. . . . ze huilde zo. . . . en ik had zó 't land, dat ik geen anderen naam voor haar wist dan „Vlecht” ik had *jou* wel eens willen zien. . . .”, toen draaide Henk al gauw bij en gaf toe:

„Nou vooruit dan, verzinnen jullie maar wat, *ik* weet nijs, hoor. Maar als jullie een plan hebben, doe ik wêl mee. Dat kind heeft anders een gekken naam voor een gewóón kind. Ik geef die tante gelijk, dat ze „Bet” zegt.”

Maar nù stoof Kees op. „Hè zeg, wat ben *jij* lollig vandaag, kan dat kind 't helpen dat ze naar d'r Opoe genoemd is, die nou per ongeluk zo'n mooien naam had?” „Ja,” kifte Henk, „een mooie naam, maar *niet* voor die stijve „jut”.”

Er ontstond hooggaande ruzie, die in een flinke „knok”-partij eindigde. En toen zij bij het huis waar Dirk woonde, gekomen waren, keken drie paar ogen naar drie hoog aan den overkant.

„Kijk,” vertelde Kees fluisterend, „waar dat gordijn half neergelaten is, dáár ligt ze, je kan ook nog net een stukkje stoelleuning zien. . . . als ik die tante zie, steek ik m'n tong uit.”

.... sloop hij nog even op zijn blote
voeten naar het raam.

„Je láát 't, hoor,” schrok Dirk.

„Ha, ha — *hij vliegt er in!* 'k Zal 't heus niet doen, Dickie! Zet nou maar niet zo'n oorwurmengezicht, ben je mal, jô, 't is je zussie niet.”

Grootdoenerig liepen Kees en Henk door, terwijl Dirk, zachter dan zijn gewoonte was, belde.

Vóór Dirk dien avond in bed ging, sloop hij nog even op zijn blote voeten naar het raam en gluurde door een kier tussen de gordijnen naar de kamer waar Beatrix lag.

Door het blauw van het neergelaten Lancaster-gordijn zag hij flauwe lichtschemering, alsof er een klein lampje brandde. Het sneeuwde. Er luidde óók ergens een klok. 't Lijkt wel Kerstavond, dacht Dirk. Kerstfeest! Over veertien dagen al. Arme Beatrix.... zou zij dan nog leven? En zou ze anders alléén met die tante zijn? Op het Kerstfeest, als het bij

hèm thuis zó heerlijk was, dat je er soms van „sjimpen” kon. . . . zou zij dan alléén met die tante zijn? . . . Ja, natuurlijk — dat was zij het vorige Kerstfeest en jaren dáár voor, óók geweest. . . . Maar. . . . òh. . . . nù wist hij iets. Dirk stráálde plotseling van plezier.

Hij wist iets! Straks, als moeder hem zou komen onderdekken, zou hij het háár vragen.

Een half uur later vond moeder hem nog klaar wakker. Alleen zijn sluike haar en een paar ogen, waarin een blij geheim leefde, kwamen boven de dekens uit.

„Zo Dikkeprik, moet jij Hansje’s voorbeeld niet volgen?”

„Straks, Moeder, maar éérst moet u even luisteren. Ik weet een verrassing voor Vl. . . . , voor. . . . eh. . . . dat meisje aan den overkant.”

„Wéét je iets? Dàt vind ik fijn, het is ’t mooist als je ’t zèlf verzint. En — wàt is het dan?”

„Nou, moet u horen. — Als Henk, Kees en ik nou eens een klein Kerstboompje voor haar maakten en als we dat dan den avond vóór het Kerstfeest, of tweeden Kerstdag bijvoorbeeld, eens voorzichtig naar den overkant brachten, dan zouden we ’t bij haar bed zetten en we zouden de kaarsjes laten branden en dan moesten Jo en Martha óók komen. Kees moest dan z’n harmonica meebrengen en dan zouden we héél zachtjes de Kerstversjes voor haar kunnen zingen en. . . . Moe-

der, dan zou *zij* toch óók eens een echt Kerstfeest hebben."

Moeder moest eigenlijk erg lachen om het opgewonden voorstel van haar jongen, maar zij liet het niet blijken. Even dacht zij na en zei toen: „Dat vind ik lief verzonnen van je, hoor. We zullen daar nog eens ernstig over praten, je moet nu eerst maar gaan slapen, want 't is al laat."

Maar dit zinde Dirk niet.

„Hè nee, Moes, toe, ik wou er zo graag nú over praten. Als ze nu beter wordt, zou het dan gaan, denkt u?"

„Dan zou ze al héél gauw beter moeten worden, anders zal de dokter het te druk voor haar vinden."

Dirks gezicht betrok. Even tevoren was hij zó blij geweest met zijn plan en nú. . . . gooide moeder het ineens omver. Hij trok een hang-lip.

„Als we nu toch héél zachtjes doen."

„Ja, Dick, maar we moeten het toch éérst aan den dokter vragen en vindt die het *niet* goed, nou. . . . dan kan je toch wel wat anders verzinnen en. . . . Beatrix kan tòch wel een mooi Kerstfeest hebben. Je weet wel, dat het echte Kerstfeest toch in je hart moet zijn. . . ."

„Ja, dat weet ik natuurlijk wel, maar ziet u, ik dacht dat. . . . eh. . . . die. . . . Beatrix het toch wel erg saai moest hebben en toen schoot dit plan me in eens te binnen. Anders weet ik niets te verzinnen, hoor. . . ."

„Nu, we zullen nog wel eens zien. In ieder geval ga ik

iedereen dag even aan den overkant vragen, hoe het met de zieke gaat. Als zij dan eens wat extra's mag hebben, moet *jij* haar dat brengen, wat zeg je dáár van?"

„Dat vind ik helemáál niet leuk, want dan weet ik niet wat ik zeggen moet. Nee hoor, dát moeten Jo en Martha maar doen. Ik wou een *jongensplan* verzinnen. Als dat nou niet gaat, dan doen we *niets*, óók al goed, hoor — 't is tòch maar een meissie."

Boze Dirk kroop diep weg onder zijn laken. Héél dat gedoe met die Beatrix verveelde hem opeens. Zijn plan, dat eerst zo mooi geschenen had, vond hij nu *flauw* en *kinderachtig*.

Maar moeder zei hoofdschuddend: „Dick, Dick, nu geloof ik toch heus, dat je slaap hebt, anders zou je niet zulke malle dingen zeggen. Ik zal maar denken, dat je er niets van meent."

Het bleef stil in het bed. Moeder draaide het licht uit en vertrok.

Toen zij weg was, sloeg Dirk de dekens van zich af en sprong het bed uit. Hij *moest* nog even naar den overkant kijken — misschien zag hij nu wel iets of iemand. Maar — alles was eender gebleven. Hij drukte zijn neus plat tegen de ruit. Hul, koud voelde dat. Nu vielen er dikke vlokken sneeuw recht en langzaam omhoog. De straat begon weer mooi te worden, nu geen druk geloop van mensen dat zuivere wit tot bruine modder trapte.

Terwijl Dirk daar stil naar stond te kijken, kwam hetzelfde plan van het Kerstboompje weer helder en lokkend op hem af.

„Ik geloof dat „Vlecht” het zó mooi zou vinden,” zei hij zacht voor zich heen. En toen gebeurde er iets wonderlijks. De jongen, die een paar minuten geleden zó boos was geweest en het flauwe, kinderachtige plan uit zijn hoofd had gezet, vouwde nu zijn handen en bad, zijn ogen naar de donkere sneeuwlucht gericht: „Lieve Heere, ik weet niets anders te verzinnen en ze zou er misschien zo blij om zijn en laat ze nu maar als ’t U blijft niet dood gaan, om Jezus’ wil. Amen.”

Toen, als schaamde hij zich voor zichzelf, sloop hij haastig terug de donkere kamer in en nestelde zich dicht tegen Hansje aan.

7. EEN BIZONDER KERSTFEEST

In het kamertje waar Beatrix lag, heerste dagenlang een stilte, die alleen onderbroken werd door het doktersbezoek, het in- en uitlopen van tante, enkele schaarse woorden, en een zacht kreunen of diep zuchten van de zieke.

Naast het bed zat tante te haken en.... te denken. Zij had véél om over na te denken, soms zó veel, dat zij het haken er bij vergat. Dan keek zij met starende ogen naar het behang, waarop toch dezelfde rode bloemetjes aan bruine steeltjes bungelden als altijd.

Beatrix lag dikwijls stil naar tante te kijken, om tenslotte weg te soezen in schone dromen van lang geleden. De eerste drie dagen had dokter bedenkelijk zijn hoofd geschud. Hij geloofde dat haar longen niet al te best in orde waren en sprak van een rustkuur buiten. Nù was zij echter nog te zwak om vervoerd te worden. Tòch viel het verloop van de ziekte mee. Het bleek, tengevolge van overspanning, alleen een geval van algehele uitputting te zijn.

Rust was het enige geneesmiddel.

Na tien dagen begon zij al wat op te knappen. Maar — in haar hart zag het er donker uit. Zij had zó gehoopt naar den hemel te gaan en nu zij wist, dat zij tòch nog op deze aarde blijven moest, had zij geen moed meer om terug te keren in hetzelfde leven van naaien, naaien, standjes aanhoren en — *niets* meer. Het enige lichtpunt waren de uren die zij 's Zondags in de kerk doorbracht. Maar verder? . . . Zo grijs en saai, zo troosteloos stonden alle weekse dagen als sombere dreigingen vóór haar. De dokter merkte deze stemming bij zijn jonge patiënte wel op en zocht in zijn gedachten naar een kleine afleiding, die haar tòch niet te veel vermoelen zou.

Maar, het kan soms wonderlijk gaan. De dokter behoefde geen afleiding te zoeken, maar deze kwam naar hem toe. Toen hij de huisdeur van „Anna Kniffel, Costumière”, achter zich dichttrok en in zijn wagen wilde stappen, hield een juffrouw hem staande. „Dokter, ik woon hier aan den overkant en ik wou u eens even vragen, wat denkt u van dat zieke meisje hier?” „Nou juffrouw, 't gaat béter dan ik in 't begin dúrfde hopen. Ze moet hoofdzakelijk door rust beter worden, hoewel een beetje afleiding in haar geval óók geen kwaad ding zou zijn. Ze piekert anders te veel” . . .

Nu vertelde Dirks moeder, want zij was het, welk plan haar zoontje een dag of tien tevoren had geopperd.

Zij vertelde er óók bij dat Dirk en zijn twee vrienden veel goed te maken hadden aan dat meisje.

Dokter lachte, terwijl hij met zijn hand nadenkend langs zijn kin streek.

„Tja, dat heeft die jongen aardig bedacht. 't Lijkt me wat druk, maar tóch. . . . is het misschien zo gek nog niet. . . . als hun maar goed op het hart gebonden wordt, dat ze zo zacht mogelijk moeten doen. . . . laat 's kijken, tweeden Kerstdag, dat duurt nog vijf dagen en dan 's middags om vijf uur b.v. . . . juf-fróúwtje, dat lijkt me niet kwaad, je komt als geroepen.” Hierbij sloeg hij met zijn vlakke hand op haar schouder en juffrouw Veder lachte:

„Nou, die jongen van mij zal wel blij zijn, dat z'n plan nu dóór kan gaan en. . . . dat kind hier mag óók wel eens wat extra's genieten als het Kerstfeest is.”

Dokter stapte nu in zijn wagen en riep over het half neergelaten portier-raampje: „Zeg maar tegen die jongens, dat ik het voorlópig goed vind, maar dat ik ze van tevoren nog wél even spreken moet.”

Zo gebeurde het, dat op den middag vóór het Kerstfeest de drie vrienden naar de markt trokken, om van geld uit hun spaarpotten een klein boompje voor Beatrix te kopen. Sierballen, sterren en engelenhaar hadden zij alle drie nog van Kerstboompjes over uit vorige jaren. Kees en Henk vonden zichzelf daar nu

tòch te groot voor geworden en Dirk zou dit jaar uit zijn steenbouwdoozen voor Hansje een kerk bouwen met rood mica voor de raampjes en kaarsjes binnenin. Bij Dirk thuis zouden zij drieën het boompje tooien. En zij deden dit met toewijding en spraken daar weinig bij. Dirk bevestigde de grootste, meest blinkende ster aan den top, Henk legde met voorzichtige vingers het engelenhaar in sierlijke bochten over de takken en Kees hing een paar zilverklokjes, een wit huisje en een paar witte ballen aan het sparregroen. Zij zouden het boompje helemaal wit laten. „Dat is het *fijnste*,” had Henk gezegd en daar waren de anderen het mee eens. Zij besloten de kaarsjes er pas in te zetten als zij bij Beatrix waren. Die zouden anders tòch maar omvallen bij het verdragen naar den overkant. Met blijde voldoening bekeken zij hun werk toen het kant en klaar midden op de tafel stond. Vader, moeder, Jo, Martha, Wim en Hansje bewonderden het en moeder zei met nadruk: „*Dit* vind ik het mooiste kerstboompje wat ik ooit gezien heb, omdat het de betaling van een grote schuld is.”

De jongens werden daar even verlegen van, maar zij begrepen alle drie heel goed wat moeder met deze woorden bedoelde.

Beatrix wist nergens van. Tante wèl, maar zij moest, op dokters bevel, zwijgen. Als de toestand van het

meisje het den tweeden Kerstdag soms *niet* zou toelaten, behoefde zij de teleurstelling óók niet te dragen. Tante vond het een bespottelijke drukte en glad verkeerd voor 't kind, maar zij durfde den dokter niet meer tegen te spreken en — zweeg dus.

Op den morgen van den tweeden Kerstdag kwam de dokter het zachtjes aan Beatrix vertellen en hij eindigde: „en dat hebben die jongens hélemaal zèlf verzonnen, omdat ze er zo'n spijt van hadden, dat ze je altijd zo plaagden.”

Grote vreugde straalde Beatrix uit de ogen. Toen strekte zij haar hand naar tante uit, die bleek en met een strak getrokken mond, naast het bed zat. „Lief van ze, hè tante? Ik vind het zó fijn, dokter en 'k zal me *heus* kalm houden.”

„Als ik dáár maar op rekenen kan, hoor,” dreigde deze met zijn wijsvinger. Hij was getroffen door de plotse-linge verandering, die zijn boodschap op het gezicht van zijn patiëntje teweegbracht en ging spoedig naar het huis aan den overkant, om de jongens nauwkeurig in te lichten, *hoe* zij zich gedragen moesten.

„Hoogstens vijf mogen er mee, zacht lopen, weinig praten, niet lachen en als jullie zingen willen, dan zet je de deur van haar kamertje open en jullie gaan op de gang staan.”

Daar gingen ze. Jo, Martha, Dirk, Kees en Henk.

„Ja dokter,” beloofden zij en toen hij den ernst in hun ogen zag, vertrok de dokter met een rustig hart.

Daar gingen ze. Jo, Martha, Dirk, Kees en Henk. Voetje voor voetje. Dirk met den Kerstboom in zijn licht bevende handen, voorop. Een paar voorbijgangers bleven lachend staan. Van der Heyden stond in de deuropening van zijn winkel, Lans kon hen nog net boven een reclame-plaat van Philips-Arga uit, nakiiken en vader en moeder Veder stonden boven voor het raam.

Uiterst voorzichtig haalde Jo de bel over. Tante trok open en keek nieuwsgierig naar de processie die nu de trap op kwam. Zij liepen op hun tenen. Dat kostte Dirk, met den boom in zijn handen, de meeste inspanning. Maar, hij stak het puntje van zijn tong uit zijn mond en dat hielp. Op de bovenste gang bleven zij staan, tot tante hen fluisterend noodde: „Kom maar.”

Jo en Martha gingen het eerst naar binnen. Beatrix stak haar hand naar hen uit: „Dag! Prettig dat jullie komen.” Terwijl beduidde tante aan Dirk, dat hij het boompje op de leeggemaakte wastafel moest zetten. Henk kwam stil achter hem aan en plaatste vlug de kaarsjes in de houdertjes. In het bed volgden een paar blijde ogen al hun bewegingen, bleven toen aan het boompje hangen. Toen zij de jongens begroette, legde zij haar stillen dank in haar ogen en handdruk. Aan

Kees ontstak de kaarsjes.

Kees vroeg zij: „Heb je je mondharmonica?” Hij knikte en vroeg meteen schuchter aan tante: „Zal ik den boom vast aansteken? 'k Heb er een instrumentje voor in m'n zak, ziet u.” Tante vond het goed. Zij had het gevoel of die kinderen háár de baas waren en liet ze maar begaan. Kees ontstak de kaarsjes. De andere vier waren al stil teruggegaan naar de gang. Tante bood hun een chocolade kerstkransje aan. Kees deed zijn werk stil en vlug.... Daar stond het boompje in zijn flonkerende pracht.... Het licht der kaarsen weerkaatste in de bellen en klokjes.... De vlammetjes rekten zich hoger en hoger, spitsten zich toe in naald-fijne punt, stonden roerloos. De ster aan den top schitterde....

Wat wàs het mooi.... Tante nam haar plaats naast het bed weer in en bij het zien van Beatrix' verrukt gezicht, vroeg zij: „Vind je 't mooi.... Beatrix?”

„Oh tante.... zó mooi....”

Op de gang werd gefluisterd. „Wát eerst? Lofzang van Zacharias? Kènnen jullie die, Kees en Henk?”

„Natúúrlijk,” antwoordde Henk een beetje beledigd, „we hebben al die versjes toch evengoed als *jullie* op school geleerd?” Kees had zijn harmonica al aan zijn mond. Eerst wat beverig en ongelijk, maar langzamerhand rustiger zongen zij den Lofzang en Beatrix vouwde haar handen stijf ineen en luisterde met half gesloten ogen.

„Voor elk, die in het duister dwaalt,
Verstrekt deez' Zon een helder licht,
Dat hem in schatw des doods bestraalt,
Op 't vredepad zijn voeten richt,”

klonk het op de bovengang. De benedenburen luisterden. Tante zat met gebogen hoofd naast het bed.... Toen — „Stille Nacht, Heilige Nacht” en Beatrix' vochtige ogen staarden groot in de kaarsenvlammetjes. Daarna zong het troepje nog: „In Bethlehem's stal”, „'t Was nacht in Beth'lem's dreven”, „Daar is uit 's werelds duistre wolken” en 't laatst: „Ere zij God”. Toen wilden zij stil weer heengaan. Maar Beatrix bellette het hun.

„Nee.... nog niet weggaan.... ik ben niet moe,” sprak ze met ontroerde stem, „ik dānk jullie wēl, hoor.... ik ben nu zó blij.... en tante, hoor u eens....”

„Ja, wat is 't?”

„Ik wou.... ik wou zo graag, dat u.... dat u nu nóg eens Lucas 2 voorlas ... u hebt het gisteren al wel gedaan, maar.... toen.... was ik hélemaal niet blij en je moet er toch eigenlijk *altijd* blij om zijn.... Ik was gisteren zo ondankbaar.... toe, *doet* u het, tante?”

Tante schrok van die vraag en de meisjes en jongens vonden het óók wel wat vreemd. Maar.... wie zou Beatrix op *dít* ogenblik iets hebben kunnen weigeren?

Niemand, en dus tante óók niet. Zij haalde den Bijbel van den schoorsteenmantel in de naaikamer en las met ontroerde stem het tweede hoofdstuk uit het Evangelie van Lukas. Jo en Martha zaten op den rand van het bed, de jongens stonden tegen den muur. Het was héél stil, toen tante den Bijbel sloot. Zij kenden allen dat hoofdstuk wel van buiten en tòch had het hen nog nooit zó blij gemaakt, als nu. Er was aanbidding in het kamertje, aanbidding van den jonggeboren Koning, die de Zaligmaker is. . . . Zelfs Henk en Kees waren diep onder den indruk en. . . . Tante? Veegde zij daar een traan weg, of vergisten zij zich? Nu stond zij plotseling op en liep naar de naaikamer. Op dat ogenblik stak Jo haar hand naar het zieke meisje uit: „Nu gaan wij maar. Dag. . . . Beatrix.” Beatrix lachte. „Jullie mogen gerust Bet zeggen of anders. . . . Vlecht.” Olijk keek zij de jongens aan. Maar Kees zei: „Nee, ik heb je toch dien avond in Zorgvliet beloofd, dat we nooit meer „Vlecht” zouden zeggen.”

„Nee,” voegde Dirk er aan toe, „en Beatrix is wàt 'n mooie naam, „Bet” is óók lelijk, we zeggen dus heel gewoon „Beatrix”, want zó heet je.”

Het ging Henk alleen niet af. Die zei maar: „dàg, beterschap hoor.”

Op hun tenen liepen zij de trappen weer af.

Jo, Martha en Dirk hadden nog een heerlijken Kerst-

avond thuis. Wat voelden zij zich gelukkig, nu zij wat vreugde aan een ander hadden mogen brengen.

Kees zei dien avond tot zijn vader: „Vader, ik zou toch wel graag naar een Zondagsschool gaan.”

„Nou jongen, dat heeft je moeder immers óók al eens gezegd? Voor *mijn* part ga je, hoor.”

En Lans, de electricien, werd erg verlegen toen zijn Henk hem pardoos vroeg: „Waarom gaat u eigenlijk nooit naar de kerk, Vader?”

Hij maakte zich met een smoesje van die lastige vraag af: „Ach jongen, dat is goed voor mensen die niks te doen hebben.”

Maar Henk zei: „Dat is niet waar, want Dirks vader heeft het óók druk en dat meisje van juffrouw Kniffel heeft d'r eigen bijna dood gewerkt en tòch gaan ze naar de kerk en ze lezen thuis uit den Bijbel en ze bidden en....”

„Ach jongen, hou op, zeur niet,” viel zijn vader hem driftig in de rede. Henk zweeg, maar had tòch zo zijn eigen gedachten over die dingen....

In het ziekenkamertje was het Licht gekomen in Beatrix' donkere hart en óók.... in dat van haar tante....

8. EEN BRIEF UIT EEN VER LAND

De laatste dagen van het jaar bleef de zon achter grijze wolken, die zwaar van regen boven de stad dreven. Sombor was dat, vond Beatrix. Er lag tòch altijd al zoveel weemoed in ieder jaar-einde.... Vooràl sinds het heengaan van haar ouders. Terugdenken deed zo'n pijn en vóóruitzien stemde haar bijna nòg droeviger. Had zij maar eens *iets* waar zij op áán kon leven. Al was het maar een *klein* feestje. De dagen waren echter alle aan elkaar gelijk, grijs, eentonig — zoals de dag nù buiten was. Tòch.... was er sinds dien Kerstavond, waarop Jo, Martha en de drie vrienden gekomen waren, wel iets in haar leven veranderd. Als zij weer beter zou zijn, kon ze die meisjes immers bèst eens aanspreken en die jongens zouden haar ook nooit meer plagen. Dàt waren toch lichtpunten in de toekomst en dan, 't voornáámste.... de verandering die er bij tante gekomen was, sinds dien heerlijken Kerstavond. Beatrix *voelde*: er gebeurt iets in haar. Tante zei wel niet veel, maar ze dééd anders dan gewoon. Beatrix werd niet meer „Bet” genoemd. Meestal ontweek tante

haar naam, maar soms zei ze met een lichte trilling in haar stem „Beatrix”. Dan kwam er medelijden in het hart van haar nichtje, want deze zag wel, dat tante *niet* gelukkig was. . . .

De Oudejaarsdag brak aan. Weinig konden tante noch Beatrix vermoeden, dat deze laatste dag van het jaar hun een schokkend bericht zou brengen. Er werd gebeld. „Póst!” riep de benedenbuurvrouw. Tante slofte haastig de trap af en raapte van een der onderste treden een brief op, geadresseerd aan Beatrix.

Waar die vandaan kwam? „Durban. Afrika”, las tante achter op de enveloppe en plotseling vlamde een hoog rood in haar gelig gezicht. Zij herinnerde zich, dat haar overleden zuster wel eens gesproken had over een broer van haar man, die ergens in 't buitenland rondzwierf. Een oom van Beatrix dus.

Zij overhandigde haar nichtje den brief. „Alsjeblieft, van je oom, geloof ik,” probeerde zij zo rustig mogelijk te zeggen.

„Oom? Welke oom?” vroeg Beatrix verwonderd. Zij las het adres achter op de enveloppe en. . . . blij keek zij tante aan. „O tante, nú gaat me een lichtje op. Ik denk. . . . dat-ie van oom Han komt. Dat is vaders enige broer en we hoorden bijna nooit iets van hem. *Hoe weet hij nu, dat ik hier woon?*”

„Léés dan,” oordeelde tante. Haastig scheurde Beatrix den brief open. Onder het lezen begon haar mond ver-

Zij overhandigde haar nichtje den brief.

raderlijk te trillen, haar ogen, groot van verbazing, vlógen langs het vreemde handschrift. Toen zij den brief uit had, begon zij weer van voren af aan.

Tante, die haar vroeger al lang den brief uit handen zou gerukt hebben, wachtte nu in uiterste spanning af, wát zij van haar nichtje te horen zou krijgen.

Beatrix viel vermoeid in haar kussens terug, gaf met blijden glans in haar ogen den brief aan tante. Deze las:

Durban, Oct. 11 th, 1932.

Lieve Beatrix,

Het spijt mij, dat ik niet eerder iets van mij heb laten horen. Wij hebben echter, door moeilijke omstandigheden daartoe gedwongen, veel moeten zwerven en kort na het sterven van je lieve ouders, vernam ik uit een brief van een Hollandsen vriend, dat jij bij je tante in Den Haag zou gaan wonen. Kort geleden sprak ik op een zakenreis dienstzelden vriend wéér. Je kent hem wel: Harmen Woudstra. Hij vertelde mij, dat hij bij je geweest was en dat je er slecht uitzag. Misschien kan je niet tegen die stadslucht. Daarom kom ik nu met een voorstel.

Je moet dan weten, dat mijn vrouw en ik over een half jaar voorgoed naar Holland gaan. Onze zoons zijn getrouwd en wonen in Johannesburg, maar ons hart trekt weer naar 't vaderland. Wij wilden buiten gaan wonen, in den omtrek van Apeldoorn. Zou *jij* dan niet het leven van ons, oude mensen, wat willen opvrolijken? Ik heb je wel nooit gezien, maar je ouders heb ik liefgehad en 't zal me een grote vreugde zijn, als ik nog iets voor hun kind wezen kan.

Mijn vraag is dus: „Wil je over een half jaar bij ons komen wonen?” Denk er eens ernstig over na,

lieve Beatrix en bespreek het met je tante, want wij hadden wèl graag, dat *zij* haar goedkeuring aan deze zaak kon geven.

Overweeg het óók biddend, kind, — dat deed je vader met alle grote èn kleine dingen in zijn leven. Wij horen dus wel eens gauw wat van je, hè?

Een hartelijke omhelzing van
je oom Han en tante Lize.

Het was benauwend stil in het kamertje, toen tante den brief dichtvouwde. Beatrix durfde niets te zeggen, uit vrees dat zij haar grote blijdschap verraden zou.

De regen tikte tegen het raam en het papier kraakte tussen tante's vingers.

Beatrix kreeg een gevoel of zij stikken zou en aarzelend vroeg zij: „En.... tante, wat.... eh.... denkt u daar eigenlijk van?”

„Wat *ik* daarvan denk?” Koud en scherp klonk haar stem nu weer. „Wat *ik* daarvan denk? Wel, — dat *doe* je natuurlijk, hè. Zodra je weer beter bent, laat je je tante in den steek. Wèl ja, waaròm ook niet. Dáár krijg je natuurlijk een prinsessenleventje, dáár krijg je geen standjes, dáár hoef je niet te naaien.... De „dame” mag dáár viool en tennis spelen, krijgt mooie jurken en al die poespas meer.... nou maar, voor *mijn* part gá je.... als de mensen *mij* niet vertrouwen,

als ze denken dat *ik* niet goed genoeg voor je zorg, hoe éérder je dan ophoepelt, hoe liever 't *mij* zal zijn, als je dát maar weet. . . . Dan kan je weer op die ouwe viool van je vader krassen, da's tòch zo'n sta-in-den-weg op m'n zolder. . . .”

Tante's stem sloeg hees over en Beatrix staarde haar verschrikt aan.

„Maar tante,” waagde zij, „ik heb immers nog niet gezegd, dat ik gaán zal.”

„Niets gezegd, nee, alsof ik het niet aan je hele gezicht zag, toen je dat ding las”. . . .

Oh, wat was alles nu op eens náár geworden door dien brief! Beatrix was nog meer door tante's heftigen uitval overrompeld, dan door het schrijven van haar oom. De dokter kwam. Dat bracht enige afleiding. Maar toen hij weg was, drukte tante's boze zwijgen zwaar op Beatrix.

Zo kropen de uren voorbij.

Tegen den avond drong Beatrix er op aan, dat tante naar de kerk zou gaan, maar deze wees af: „dànk je, ik laat jou geen ogenblik alleen, tot 't laatst toe zal *ik* goed voor je zorgen.”

Moest nu zó het jaar eindigen?

Tante zat als uit steen gehouwen naast het bed, schijnbaar onaandoenlijk voor Beatrix' tranen en vriendelijke woorden.

Beatrix wilde dat zij maar vast bij oom Han en tante

Lize wàs Wat verlàngde zij er naar! Wèg was de blijdschap van den Kerstavond. . . .

Toen om twaalf uur de klokken het nieuwe jaar inluiden, lag tante op een ruststoel in de naaikamer en staarde met droog-branderige ogen het donker in. Zij wrong haar handen ineem. Haar lippen bewogen.... Zij was een ongelukkige, die in den nacht van zonde en berouw, schrééuwde om hulp. . . .

In 't kamertje er naast, trachtte Beatrix haar krampachtig snikken onder de dekens te smoren.

Zó donker en droef nam het oude jaar afscheid van die beiden. . . .

9. HOE HET NIEUWE JAAR BEGON

Den volgenden dag belde het „zangkoor” van tweeden Kerstdag weer zacht bij juffrouw Knifel aan. Zij kwamen Nieuwjaar wensen. Jo en Martha moesten gauw vertrekken om thuis te helpen, waar moeder met een kamer vol familie en kennissen zat. De drie jongens zouden nog even langer blijven, „want” — zei Dirk, „we moeten je iets zeggen, zie je.” „Dat is goed, hoor,” knikte Beatrix, „dat komt dan straks wel.” Er kwam iets van de Kerststemming terug in het kamertje, nu de jongens er wéér waren. Zij zaten met z’n drieën op twee stoelen gepropt en draaiden hun alpino’s verlegen in hun handen rond. Henk stootte Dirk aan, dat hij nu maar moest beginnen. En — met haperende stem stak Dirk van wal: „weet je.... eh.... Beatrix, we kwamen je eigenlijk zeggen.... dat we je in dit nieuwe jaar niet meer plagen zullen.” „Ach,” weerde het meisje af, „praat dáár nou maar *niet* meer over.” Maar Kees viel bij: „we menen het écht.... de schrik van dien avond in Zorgvliet zit nog in m’n benen.”

„Laat 's voelen,” zei Henk, die dit een pracht-gelegenheid vond, om Kees in zijn kuit te knijpen.

„Jô, schei uit,” riep Kees en trapte Henk tegen zijn schoenen.

Tante bedaarde hen en zei scherp: „Denk er aan, dat je op ziekenbezoek bent,” en even later: „veel gelegenheid om m'n nichtje te plagen, zullen jullie ook niet meer krijgen. Ze gaat, als ze beter is, over een half jaar bij een rijken oom en tante op de Veluwe wonen. Net gisteren kreeg ze een brief van dien oom, die nu nog in Afrika woont, is 't niet waar. . . . kind?” De jongens keken verbaasd naar Beatrix. Maar deze zei kalm: „ja, ze hebben 't mij wel gevraagd, maar daarom weet ik nog niet of ik het doe.”

Nu ging er echter iets vreselijks gebeuren. Henk viel uit: „Je zou wel gèk zijn, als je dat niet deed. Stèl je voor wat 'n „toffe” beweging bij een rijke oome die uit Afrika komt. Ze zou-en 't *mij* moeten vragen als ik anders voor een ander z'n plezier zó hard moest werken, dat ik bijna. . . . *Ik* zou wel weten wat ik deed”. . . . Plotseling zag hij het gezicht van juffrouw Kniffel verstrakken en merkte toen met schrik, dat hij zich in 't vuur van zijn rede lelijk versproken had.

Dirk en Kees, óók geschrokken, stonden maar gauw op, om heen te gaan. Maar tante hield hen op de gang tegen: „Zo jongetje, daar versprak je je lelijk, hè,” richtte zij zich tot Henk en toen: „vinden jullie dan

wèrkelijk, dat mijn nichtje zo'n vreselijk leven bij mij heeft?"

„Ach tante, schei toch uit," sputterde Beatrix, die dit alles in haar bed beluisterde, tegen.

Maar tante luisterde niet, keek strák de jongens aan, die in alle talen zwegen. Zó'n vreemde vraag had een groot mens hun nog *nooit* gedaan. Zij werden er verlegen onder en wensten zich mijlen ver weg.

„Jullie mogen mij gerúst éérlijk zeggen, hoe je er over denkt," drong tante aan.

De jongens haalden hun schouders op. De één dacht aan den vaatdoek waarmee „Vlecht" vroeger geslagen werd; de ander aan de maaltijden die zij staande moest gebruiken, maar . . . je kon al die dingen toch zo maar niet zèggen!

Tenslotte durfde Henk: „Als we u eerlijk antwoorden zijn we brutaal. . . . ik zeg maar liever niks meer."

Tante zei: „Ik geloof dan wèl, dat ik *genoeg* weet," en liet hen gaan.

De jongens ademden verlicht de buitenlucht in. Kees grinnikte: „Jô, Henk, dat was 'n benauwd half-ellef-ie."

Maar Henk bromde: „Nou zijn we *genoeg* bij dat meissie geweest, hoor, we hebben 't nou al lang goed gemaakt."

„'t Is toch fijn voor d'r, dat ze nu bij dien rijken oom en tante in huis mag komen," vond Dirk.

Zo scheidden de vrienden, om thuis hun wedervaren te gaan vertellen.

Er gebeurde iets in het bovenhuisje waar juffrouw Kniffel woonde. Iets heel groots. . . . Wat dat *precies* was, wist God alleen en tante, want *zij* streed den zwaarsten strijd, dien een mens op aarde ooit strijden kan. God had haar door Beatrix' ziekte laten zien hóé donker het in haar eigen hart was en dat het daar van binnen alléén weer licht kon worden als zij ècht berouw had. Zij moest *góéd* weten, dat zij niet alléén aan den Heere, maar óók aan Beatrix vergeving moest vragen voor haar zondige gedrag. En dan zou zij nog door *daden* moeten bewijzen, dat haar berouw ècht gemeend was. Om *zóver* te komen moest tante *zóveel* bestrijden en — overwinnen, dat geen mens dit ten volle begrijpen kan. Maar Beatrix bespeurde er *iets* van.

De dagen groeiden stil aan tot weken. De dokter was zeer tevreden over den toestand van zijn patiënte. Hij kwam niet meer iederen dag en gaf zijn toestemming voor een half uurtje opzitten. Daarna een uur, twee uur. . . . Beatrix voelde zich sterker worden. . . . Soms keek óók dokter met éven bevreemding in zijn blik naar tante. Zij sprak zachter dan gewoonlijk en 't was net of er óók iets in haar *gezicht* veranderde. „Ik vergis me zeker,” of: „ik heb haar vroeger zeker nooit

goed aangekeken," dacht de dokter. Maar het nichtje, dat iederen dag zich opnieuw verwonderen moest over veel schijnbaar kleine dingen, waarin tante anders was dan vroeger, zij dacht dieper over dit alles na. Zij zocht naar oorzaken. Kwam het door dien mooien Kerstavond? Door dien brief van oom Han? Maar juist na dien brief was tante immers zo boos uitgevallen? Al het mooie dat de Kerstavond achtergelaten had, was juist door dien brief bedorven. . . . Zouden Henks onvoorzichtige woorden haar dan toch getroffen hebben?

Tante had er met geen woord over gerept, nadat de jongens vertrokken waren. . . . Beatrix kwam over dit alles niet uitgedacht. Zij had oom Han en tante Lize nog steeds niet teruggeschreven. Tante leefde in de vaste veronderstelling, dat haar nichtje haar over een half jaar zou gaan verlaten. Als Beatrix schuchter opmerkte: „ja maar ik weet het nog niet zéker, of ik het wel doen zal, 't lijkt me allemaal zo vreemd", sneed tante bondig af: „natuurlijk ga je, dat lijdt geen twijfel."

Op zekeren dag kwam juffrouw Kniffel, nadat zij voor 't eerst in dezen ziekte-tijd haar nichtje een half uur alléén gelaten had, met een groot pak thuis. Er kwamen verschillende gekleurde stoffen uit.

„'k Zal een paar jurken en een mantel voor je naaien,

je moet 'er toch fatsoendelijk uitzien als je bij die mensen komt," verklaarde zij.

Blij-verbaasd, bewonderde Beatrix het blauwe, groene en licht-grijze goed. Alles *licht!*

Zij wilde bedanken, maar tante weerde af: „hou je bedankjes maar vóór je, 't is m'n plicht. . . . en dien versta ik gelukkig nog.”

Eén keer zag Beatrix, terwijl tante de naald vlijtig door het blauwe goed haalde, tránen langs die dorriges wangen druppelen. . . . Zij vielen op het goed. . . . Toen stond tante bruusk op en liep naar de naaikamer. . . .

Bij haar terugkeer in het ziekenkamertje was er niets bizonders aan dat oude, strak-gehouden gezicht waar te nemen. Maar, grote ontroering had zich van Beatrix meester gemaakt. Op het ogenblik waarin tante haar éven een blik gegund had in haar innerlijk leven, vond Beatrix voor 't éérst in dat gezicht enige gelijkenis met haar gestorven moeder. . . . Was tante zó altijd maar! Dan zou zij er niet over denken van haar weg te gaan. . . . Zij durfde echter niets te vragen.

Er kwamen méér wonderlijke verrassingen. Bij het wakker worden, ontwaarde Beatrix, een paar dagen later, de vioolkist van haar vader op den stoel naast het bed. „Kijk eens,” deed tante zakelijk, terwijl zij het deksel oplichtte, „er zijn een paar snaren gesprongen; als jij mij nu zegt wat voor dingen ik er op moet

laten zetten, dan wil ik dit hele zaakje maar eens in orde laten maken. Als je weer beter bent, kan je voor mijn part les gaan nemen, dan haal je je scha van die vier jaren wel weer in."

Nóg groter werd Beatrix' verbazing, toen tante zelf met de viool de straat op ging, om haar ter reparatie weg te brengen en haar een week later helemaal in orde gemaakt, naast het bed plaatste. Toen kon Beatrix er niet langer afblijven. Van haar zevende tot haar tiende jaar, had zij nog les gehad van haar vader, maar na diens dood hadden haar vingers geen snaar meer beroerd.

Tante gaf haar nietje toestemming voor tien minuten spelen, in het uur van opzitten. En . . . Beatrix speelde. Eerst enkele wijsjes, die in haar hoofd waren blijven hangen. Wat was zij er aan ontwend. Telkens greep zij mis. Dat bedroefde haar en wond haar op.

Den volgenden dag ging het gelukkig iets beter en langzamerhand werd het instrument haar meer eigen. Tante's aandachtig luisteren *hielp* haar, hoewel zij *wist*, die vier jaren waarin zij *niet* gespeeld had, nooit meer te kunnen inhalen. Eens zei tante op ongewoon vriendelijken toon: „Jouw kameraad is heel wat mooier dan die van Kees.” Zij doelde op de viool en Beatrix was haar dankbaar voor deze opmerking.

In déze weken groeide in het hart van Beatrix de liefde voor haar tante. . . .

In tante's hart won de liefde het van jarenlang gekoesterde afgunst....

Dit groot gebeuren kwam stil en voor de buitenwereld onmerkbaar....

Toen schreef Beatrix een langen brief aan oom Han en tante Lize, waarin zij hen hartelijk dankte voor hun vriendelijk aanbod, maar hun tevens meedeelde dat zij daarvan toch liever geen gebruik wilde maken, omdat zij zich in die vier jaren te veel aan haar tante was gaan hechten. Wél zou zij graag eens bij hen willen logeren, als ze op de Veluwe woonden, als haar *thuis* dan maar bij tante mocht blijven....

Oók tante schreef een langen brief. Zij liet dezen echter niet aan Beatrix lezen. Maar Beatrix, die haar onder het schrijven ongemerkt bespiedde, zag wéér een sterke gelijkenis met haar moeder. Toen wist zij, dat alles wat tante schreef, háár ten goede zou komen.

Op een mooien lente-dag in Maart, belden juffrouw Kniffel en haar nichtje bij het huis van Veder aan. Zij werden bij juffrouw Veder, Jo en Martha in de huiskamer gelaten. Tante nam zwijgend plaats op den haar aangeboden stoel. Beatrix lachte verlegen, toen zij drie paar nieuwsgierige ogen op zich gericht voelde.

„Wel, wel, wat ben *jij* opgeknapt, wat zie je er bèst uit,” zei juffrouw Veder hoofdschuddend.

Dat hielp Beatrix over haar verlegenheid heen. Tante had gezegd, dat *zij* het woord maar moest doen. Nu durfde zij. „Ja, — tante heeft ook zó goed voor me gezorgd” Even haalde zij een denkbeeldig pluusje van haar mantel, richtte zich toen meer tot de meisjes: „Eigenlijk kwam ik vragen of jullie met Dirk, Kees en Henk eens een avond bij ons kwamen. Jullie hebben ons zó’n héérlijken Kerstavond gegeven en en ik kan nooit zeggen *hoe* dankbaar ik jullie voor alles ben.”

Onverwacht viel tante haar in de rede: „Die kleine ondeugende jongens hebben méér voor ons gedaan, dan ze ooit vermoeden kunnen.”

Er viel een zwijgen, waarin hard de wekker tikte. Jo en Martha merkten in stilte op, hoe anders Beatrix er uitzag dan vóór haar ziekte. Ze droeg een lichtgrijzen mantel, waaruit een stukje blauw van haar jurk te voorschijn piepte, ze had nu twee vlechten, ze was wèrkelijk aardig.

„Ik speel óók weer op vaders viool; als Kees zijn harmonica dan bij zich heeft, kunnen we veel muziek maken als jullie bij ons komen,” zei Beatrix.

„Gráág, fijn is dat,” knikten de meisjes dankbaar.

„En wanneer ga je nu naar dien oom en tante, waarvan de jongens ons vertelden?” vroeg juffrouw Veder.

Blij, maar beslist, antwoordde Beatrix: „Ik ga niet naar oom Han en tante Lize; ik blijf liever bij déze tante.”

„Zó-ó?” deed juffrouw Veder verwonderd. Beatrix wilde méér zeggen, maar tante voorkwam haar: „Ja, juffrouw Veder, ik heb het haar dikwijls genoeg voor-gehouden, dat zij het dáár beter zou hebben dan bij mij, maar . . . ze wil niet . . . en ik kan u niet zeggen, hoe blij ik daarom ben . . . ik ben me in die vier jaren méér aan haar gaan hechten, dan ik zèlf wist . . . ik had het misschien nóg niet geweten, als . . . als die Kerstavond er niet geweest was . . . en alles wat daarná kwam . . . Ze zal nu *niet* meer voor me naaien. We hebben afgesproken, dat zij zich in andere dingen gaat bekwamen, in viool-studie en weet *ik* wat voor poespas meer, maar die oom Han zal er wel een centje voor willen bijdragen . . . en als-ie dat *niet* wil, doe *ik* het alléén . . . ik ben misschien zo kwaad niet als ik er uitzie.”

Tante had met verhoogde kleur gesproken. Jo en Martha klonk dit alles wat verward in de oren. Maar juffrouw Veder, die alle dingen vlug doorzag en fijn aanvoelde, zei ernstig: „Ja, juffrouw Kniffel, wij zien zo dikwijls, dat God het geringe en schijnbaar nietige in dit leven wil gebruiken, om gróte dingen tot stand te brengen” . . .

Juffrouw Kniffel knikte alleen maar.

In Beatrix' ogen blonken tranen . . .

„Zó mooi en gelukkig begon het nieuwe jaar voor die beiden!

INHOUD

	Blz.
1. Hoe een vrije Zaterdagmiddag afliep	9
2. Wie „Vlecht” was	18
3. Dirks verjaardag	24
4. Kees heeft een ontmoeting	34
5. Tante's angst en Beatrix' verlangen	45
6. Dirk doet een voorstel	55
7. Een bizonder Kerstfeest	63
8. Een brief uit een ver land	75
9. Hoe het nieuwe jaar begon	82

Voor kinderboeken vrage men onzen catalogus.